

Jó Pajtás

2018. III. 15.

72. évf., 8. szám

Fotó: Ótos András

*Szél Faletta Léna,
Pacsér*

**NEMZETI
ÜNNEPNAPUNKON**
Márciusi ég alatt

**JUBILÁL AZ ÓBECSEI
PETŐFI ISKOLA
DIÁKLAPJA**
Mit figyel a Figyelő?

KÉPZŐMŰVÉSZET
*Macskavilág
az EmArt Műhelyből*

Mátyás megválasztása

Tekintettel a jubileumokra és a Mátyás-évre, minden bizonnyal sok-sok rajz, vers, fogalmazás készül idén egyik legnevesebb királyunk, Mátyás király emlékére. Mi az elsők között hirdettünk pályázatot, arra kértünk benneteket, hogy akár szóban, akár rajzban éltsük mi is Mátyás király emlékét.

Nehéz volt dönteni, ám a Mátyás megválasztása címet sokan mintha mellőzték volna, és a királyt rajzolták le. Ezeknek a munkák-

vonul be fehér lován a fiatal Mátyás, miközben tömeg figyeli minden mozdulatát. A kiválasztás, az öröm egyaránt ott ül az arcokon, a helyszínen pap, nő, gyerek, katona egyaránt van. A háttér szín szinte sugallja a befagyott Duna ridegségét, ami Mátyás megválasztásának körülményeit jellemzi. Talán még nem ártott volna utánanézni a XV. századbeli vitézek egyenruhájának, hogy teljes legyen a hitelesség.

Mikovity Virág...

nak is örültünk, és az év folyamán néhány megjelenik majd a Rügyfakadás oldalain, illetve a Magyar Szó Napsugár mellékletében, ám amikor dönteni kellett a pályázat nyerteséről, mégis az volt a döntő – az esztétikai szempontok mellett –, hogy ki találta el a megadott témát.

Végül is három díjazottunk van.

A kiváló képességeiről már korábban is tanúbizonyságot tevő, hajdújárás **Mikovity Virág** – a Petőfi Sándor iskola 5. osztályos tanulója, **Szalai Eszter** tanítónő növendéke – rajzán feltűnő bölcsességet sugárzó arccal

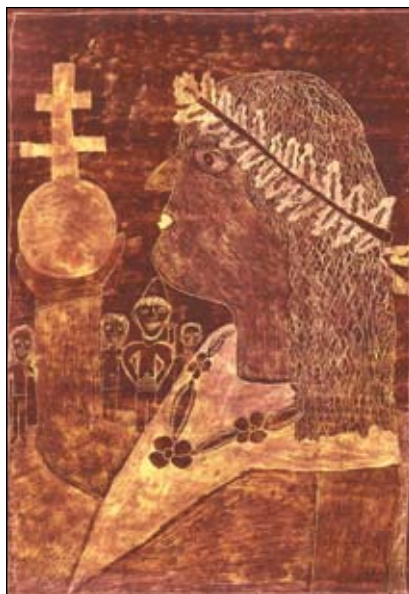
Faragó Áron

Mátyás király

*A tizenötödik században,
a híres Buda várában,
élt a magyarok királya,
ellenségei rémálma.*

*Fekete sereget szervezett,
törököt kergetett,
hű katonája volt Kinizsi Pál,
övé lett a vázsonyi vár.*

*Mikor örökre távozott,
kit Európa imádott,
felbomlott a rend,
minden jónak vége lett.*

...és Kávai Rita alkotása

ám azt hisszük, hogy ez a munka technikájával magyarázható. A kompozíció rendkívüli képzőművészeti érzékről tesz tanúbizonyságot.

A pályázatra csupán a temerini Kókai Imre iskola 4. a osztályának tanulói – Hornyik Mária tanítónő növendékei – küldtek verseket, ám az utolsó pillanatban, és egy csokorra valót. Közülük **Faragó Áron** részével jutalomban.

A nyertesek egy-egy könyvet és egy-egy Jó Pajtás feliratú csészét kapnak ajándékba.

Gratulálunk!

Juhász Gyula

Március idusára

*Vannak napok, melyek nem szállnak el,
De az idők végéig megmaradnak,
Mint csillagok ragyognak boldogan
S fényt szórnak minden születő tavasznak.
Valamikor szép tüzes napok voltak,
Most enyhe és derűs fénnel ragyognak.
Ilyen nap volt az, melynek fordulója
Ibolyáit ma a szívünkbe szórja.*

*Ó, akkor, egykor, ifjú Jókai
És lángoló Petőfi szava zengett,
Kokárda lengett és zászló lobogott;
A költő kérdett és felelt a nemzet.
Ma nem tördel bilincset s börtönajtót
Lelkes tömeg, de munka dala harsog,
Szépség, igazság lassan megy előre,
Egy szebb, igazabb, boldogabb jövőbe.*

*De azért lelkünk búsan visszanez,
És emlékezve mámoros lesz tőled,
Tűnt március nagy napja, szép tavasz,
Mely fölráztad a szunnyadó erőket,
Mely új tavaszok napját égre hoztad,
Mely új remények ibolyáját fontad.
Ó nagy nap, szép nap, légy örökre áldott,
Hozz mindig új fényt, új dalt, új virágot!*

A magyar királyi korona –Köteles Éva, 8. osztály, Emart Műhely, Szabadka

CÍMLAPUNKHOZ

Léna, a kiváló szavaló

Nem sok időt adtunk **Szél Faletta Lénának**, hogy felkészüljön a címoldali fotó elkészítéséhez, amikor március első napján szülőfalujába befordultunk a Magyar Szó csapatával. Léna, a pacséri Moša Pijade iskola nyolcadikos szavalattal, az énekkarban való fellépésével járult hozzá napilapunk bemutatkozásának hangulatához, sőt rá esett a választás, hogy a Naptár 2018 kiadvány főnyereményének nyertesét kihúzza.

Örömmel tett eleget ennek a felkérésnek is. Amikor érdeklődéséről kezdtük faggatni, jóval visszahúzódozó lett. Mégis elárulta, hogy elsős kora óta szaval, szeret olvasni, érdekli a történelem, és a versek mellett a zene is a kedvencei közé tartozik. Az iskola énekkarának oszlopos tagja volt. Az utóbbi időben azonban ideje jelentős részét a középiskolai felvitelre, a kisérettségire való felkészülésnek szenteli, a topolyai Gimnáziumban szeretné ugyanis folytatni tanulmányait.

Eredményes felkészülést kívánunk Lénának, mint ahogyan kortársainak is.

Macskavilág az EmArt Műhelyből

Februárban a 16. születésnapját ünnepelte a szabadkai EmArt Műhely. Az ott készült munkákból gyakran közöl lapunk, hiszen a legjobbakból rendre juttatnak szerkesztőségünknek is. **Grubanov Martinek Emília**, a műhely vezetője hihetetlen energiával dolgozik növendékeivel, s munkájának része az is, hogy példaértékűen együttműködik a családokkal és a közösséggel.

A 16 év során megszoktuk, hogy kiállítás keretében mutatják be, mennyit fejlődtek egy év alatt a műhely tagjai. Idén február utolsó napjaiban nyílt meg a kiállítás, minek kapcsán a tanítónőként dolgozó műhelyvezetőt kerestük meg kérdéseinkkel.

– Igyekezünk évente bemutatkozni a nagyközönségnek, de legutóbb 2015-ben volt Szabadkán kiállításunk. Tavaly Szegeden sikerült kiállítani a gyerekek munkái közül, de ezt nem számíthatjuk éves kiállításnak, hiszen ők nem voltak jelen. Mindig igyekszem olyan anyaggal kirukkolni, ami valamilyen eltér a már látottaktól. A mostani csak abban különbözött az eddigiektől, hogy tematikus volt – mondta a műhelyvezető. – Minden gyerek macskát „rajzolt”, azaz készített, mert grafikákat készítettünk. Néhányan hidegtű technikával, a többség kartonmetszetet készített – s aztán a nyomtatot dolgozta tovább. Összesen 54 gyerkőc macskája került a falra. Még egy érdekes momentuma volt a kiállításnak – egyébként ezt először csináltuk –, nevezetesen az, hogy három nyolcadikos diáktól

A búcsúzkodó növendékekkel

Macskavilág*

Csodálatos macskavilág tárul eléink az EmArt rajzműhely növendékeinek munkáit szemlélve. Az alkotásokon virgonc, játékos cicák tekintenek ránk, néha éppen lesben állva, éberen vadászva, vagy lustán nyújtózkodva, nemkülönben gazdáiknak hízelegve, esetleg egykedvűen üldögélve a háztetőn.

Bárhogy is, az állatok iránti szeretet kiütözik a rajzokon. A cicák bizalmasan pislognak a szemlélőre, mintha régi ismerőseket látnák viszont. Tekintetükből az őket megörökítő kis alkotók vidám, szeretettel teli látásmódja villan felénk.

Az alkotások egy része hidegtű technikával, a másik része pedig kartonnyomtat és rajz kombinációjával készült. A hasonló színvilágú, túlnyomórészt fekete-fehér grafikák és rajzok még inkább egységesé teszik az azonos témavilágú kiállítás anyagát.

A kiállítás látogatóira hárul az a kellesmesnek tűnő feladat, hogy élvezettel elmerüljenek a gyerekek alkotta „macskavilág” szemlélésében.

Földi Éva rajztanár (Újvidék)

(akik 2011-től rendszeresen jártak rajzolni) úgy búcsúztunk, hogy hat-hat rangos versenyen díjazott alkotásuk képét színesben lenyomtattuk, s azokat a képeket is kiállítottuk. Nagyon meglepődtek és meghatódtak. A megnyitóra sokan eljöttek. Szülők, nagyszülők, barátok – s ez a gyerekeknek sokat jelent. Talán tartozunk is ezzel a szülőknek, hiszen nélkülük nem boldogulnánk. Igazán hathatósan ott állnak a gyerekek és a műhely mögött. Nekik köszönhető, hogy minden évben falinaptárt nyomtatnak, hogy katalógus készül a kiállításához, vagy hogy eljutnak az itthoni és a magyarországi díjkiosztókra.

A műhelynek megközelítőleg hatvan tagja van. A legfiatalabb öt, a legidősebb 16 éves. Hetente egyszer, szombatonként másfél órát alkotnak csoportokban a gyerekek. Különböző technikákat sajátítanak el. A munkák nagy része pályázatra megy, de a gyermeklapok szerkesztő-

ségébe is jut bőven belőlük. Nagyon gyümölcsöző az együttműködésünk a Jó Pajtással, a Magyar Szóval, a Hét Nappal, a szabadkai Subotičke novinével és a romániai Napsugár és Szivárvány gyermeklapok szerkesztőségével.

A műhelyvezető biztos abban, hogy a műhelyben szerzett tapasztalataikat a növendékek kamatoztatni tudják az iskolai tanulmányaik során, sőt vannak, akik művészeti pályára léptek.

JUBILÁL AZ ÓBECSEI PETŐFI ISKOLA DIÁKLAPJA

Mit figyel a Figyelő?

Vajdaságban nem sok diáklapot találhatunk, különösen ilyen nem, mint az óbecszei Petőfi Sándor iskola diáklapja, a Figyelő, melyet már hatvan éve készítenek szorgos diákok lelkes tanárok felügyelete mellett.

Több mint harminc éven keresztül segítettem én is tanítványaimnak a szerkesztésben. Lapunkról a budapesti Országos Széchényi Könyvtár is tud. Akkoriban rendszeresen küldtünk egy-egy számot, cserében sok-sok könyvet kapott az iskola könyvtára. Legjobb **Padisák Mihály** író véleménye maradt meg emlékeztetőben. Szerinte a Figyelő az iskolaélet időszerű színtereit vetíti elénk, s ezzel a legszínvonalasabb magyarországi diáklapokkal is sikeresen felvehetné a versenyt. Amikor harminc éves lett, előújságot is szerveztünk, melyre meghívtuk az első szerkesztőket: **Kartag Nándort**, **Sípos Tibor** egykori főszerkesztőt, **Szálás Tímeát**, az önképzőkör elnökét, **dr. Bene Annamáriát** és a lap megálmodóját, **Simonyi Máriát** tanárnőt.

Az iskola magyar szaktantermének falát a Figyelő címlapjai díszítik a kezdetektől napjainkig. Hogy manapság hogyan készül a lap, elmeséli a mostani szerkesztők és vezetőjük, **Szűcs Budai Engelbert** magyartanár.

– Valóban jubilál a Figyelő – magyarázza a tanár úr –, ugyanis 1958-ban jelent meg az elődje, a *Kistörténet*, melyet Simonyi Mária történelemtanárnőnek köszönhetünk. Két év múlva vette föl a *Figyelő* nevet, és az önképzőkör lapja lett. Mi is szerveztünk ünnepséget, amikor ötven éves lett a lap, s mi is meghívtuk az egykori szerkesztőket... Én 2002 óta szerkesztem a tanítványaimmal a Figyelőt, s újításokat is bevezettünk, angol, német nyelven is írtak diákjaink a lapba... Évente négyszer jelenünk meg. Tizenkét tagja van a szerkesztőbizottságnak. A versenyeken elért minden sikeres eredményről beszámolunk. Egy-egy példányt küldünk a Jó Pajtásnak, a Magyar Szónak, a Hét Napnak, a Népkönyvtárnak, a Magyar Nemzeti Tanácsnak, a testvériskoláinknak. Idén tervbe vettük, hogy az őszi folyamán rendezünk egy nagyszabású előújságot, amikor a hatvanéves Figyelőt ünnepeljük.

Két főszerkesztője is van a Figyelőnek: a nyolcadikos **Varnyú Sára** és a szintén nyolcadikos **Angeli Nikolett**. Szerintem mindkettőjük édesapja valamikor figyelős volt, ugyanis a sokszorosítást mindig a fiúk vállalták.

Az egykori és a mai Figyelő

Ők olvassák lapunkat, és szerkesztik az iskola lapját

– Mi, Figyelő-szerkesztők mindig hétfőn, előórán jövünk össze – jelenti ki elsőként az ötödikes **Koncz Antóni**, ugyanis már az ötödikesek is kiveszik részüket a munkából. – Mindenkinek megvan a feladata. Megbeszéljük, ki miről írjon. Én a vicceket szeretem összegyűjteni, gépelni...

Ezek az összejöveteleken beszéljük meg közösen – folytatja Nikolett –, hogy mi kerüljön a lapba. Mindig más készíti el a fejtörőket, a vicceket. A versenyeken elért sikerek is bekerülnek a lapba, így az őszi, adatai Nyelvművelő Napokon elért sikerem is. Az első díjas írásom címe ez volt: Ilyen vagyok, így beszélek... Mi áruljuk a lapot, s a pénzt adjuk a titkárságon.

–Mi gyűjtjük össze az anyagot – magyarázza Sára –, a tanár úr átnézi, s jöhet a gépelés. Mi gépeljük, sokszorosítjuk a számítógépen, mivel a nyomda nagyon drága. Most az iskolánapi, tavaszi szám készül, melynek március 27-éig el kell elkészülnie, ugyanis akkor van az iskolanap. Az iskolanappal, a tavasszal, a húsvétal kapcsolatos

fogalmazások jelennek majd meg. Persze Petőfi Sándorról is írunk majd.

– Az iskolában történő eseményekről is tájékoztatunk – mondja az ötödikes **Varnyú Zsolt** Figyelő-szerkesztő –, meg a jeles napokról, évfordulókról is megemlékezünk. Most Mátyás királyról gyűjtök írásokat, mondákat, ugyanis idén Mátyás király-emlékévé van, királlyá választásának 560. és születésének 575. évfordulója.

Nem kétséges, hogy a Figyelő iskolalapjuk tetszik a petőfiseknek, de mi a véleményük a Jó Pajtásról?

Az ötödikes **Pekár Diana** szereti a vicceket, talalós kérdéseket.

–Nálunk a családban mindenkinek kedvenc lapja a Jó Pajtás – jelenti ki Diana. – A keresztrejtvényt néha én, néha apukám fejt meg. A rejtvények is tetszenek. A sztárokról is szívesen olvasunk. A történelmet nagyon szeretem, s a történelmi tárgyú írásokat mindig elolvasom. A harmadikos öcsém is belenéz, mivel most tanulnak fogalmazást írni, a Rügyfakadást olvasa. Nekem is tetszenek az írások, én meg szép kifejezéseket szoktam kiírni a fogalmazásokból. Szeretnék olvasni a lapban más iskolákról és középiskolákról, hogy tudjuk, hova mehetünk majd, ha befejezzük a nyolc osztályt.

A szintén ötödikes **Fleisz Ákos** is kedveli a Rügyfakadást.

–Én is el szoktam olvasni a fogalmazásokat, ötleteket merítek. A szép kifejezések is tetszenek. Meg a keresztrejtvényt, a poszttereket... Néha már ott díszlelek a szobám falán.

A szintén ötödikes **Kádas Anna** is kedveli a Jó Pajtást is.

– Olvasom a lapunkat, mindent elolvasok, ami szép. Főleg a fogalmazások tetszenek.

A nyolcadikos **Fenyvesi Zénó** is szereti olvasni a Jó Pajtást.

– Főleg a Menő fejek, a Sztárhírek a kedvenceim, de szeretem a poszttereket is, melyek a szobám falát díszítik. A vicceket is kedvelem, ezekből lehetne több is!

Szűcs Budai Engelbert tanár a háttérből irányítja a hatvanéves gyermeklapot, a szerkesztést azonban a diákok végzik

XVII. Kovács Sztrikó Zoltán Fizika-kémia Diákverseny

Március első hétvégéjén Zentán a Stevan Sremac Általános Iskola Thurzó Lajos munkaeegysége adott otthont a **XVII. Kovács Sztrikó Zoltán Fizika-kémia Diákversenynek**, amelyet a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete és a GENIUS Tehetséggondozó Mozgalom szervezett.

A versenyt **Muhi Béla** kémia-fizika szakos tanár, a GENIUS Tehetséggondozó Mozgalom elnöke nyitotta meg, aki elmondta, hogy a verseny célja a tehetségek felkutatása, valamint a tehetségevelés támogatása és serkentése.

A diákok munkáikat már korábban elküldték a szervezőknek, a verseny napján pedig be kellett mutatniuk a kísérleteik eredményeit a **Gere Anikó, Kanyó László, Kálmán Róbert, Máriás Ildikó** és **Muhi Béla** összetételű zsűri előtt. A helyezést elérő tanulókat a Vajdasági Magyar Tankönyv Tanács kiadványaival jutalmazták.

A kémia kategóriában a hetedik osztályosok között három első díjat osztottak ki, amelyeket Csepella Amina és Hajdú Sándor, a csantavéri Hunyadi János Á. I. (munkájuk címe: Egy hős téma, felkészítő tanáruk: Hatala Zoltán), Török Réka és Szabó Péter a zentai Emléiskola (munkájuk címe: Őszi színek kémiája, felkészítő tanáruk: Fajka Valéria), illetve Szénási Dávid, ugyancsak az Emléiskola diákja (munkája címe: Az értékes illóolaj, felkészítő tanára: Fajka Valéria) érdemelték ki. Második díjat kapott Tóth Dominika és Bús Renáta (Emléiskola) valamint Körmöci Orsolya, a magyarkanizsai Jovan Jovanović Zmaj Á. I. tanulója.

A nyolcadikos kémikusok közül első díjat kapott a csantavéri Rác Szabó Alíz és Kozma Szabolcs, második Csizik Boglárka, az Emléiskola tanulója.

A fizika kategóriában a hatodik osztályosok között Makrinov Alexandro és Rákóczi Anita (munkájuk címe: Nem varázslat, fizika, ez a tehetetlenség, felkészítő tanáruk: Kálmán Róbert), a hetedikeseik között pedig Lakatos Balázs és Surányi István, a zentai Stevan Sremac Á. I. Thurzó Lajos munkaeegységének két tanulója (munkájuk címe: Galilei lejtő, állócsiga és a gyorsulás, felkészítő tanáruk: Kálmán Róbert) érdemelték ki az első díjat.

A nyolcadikosok között első lett Horváth Ervin, a zentai Emléiskola tanulója (munkájának címe: A hidrodinamikai paradoxon – A Bernoulli-

törvény magyarázata, felkészítő tanára: Raffai Valéria), valamint Zsoldos Kristóf és Surányi Balázs ugyanebből az intézményből (munkájuk címe: Nikola Tesla – Elektromosság, felkészítő tanáruk: Raffai Valéria). Második díjban részesült a csantavéri Németh Kristóf és Vass József, valamint Borsos Ramóna és Dukai Ármin az oromhegyesi Arany János Á. I. oromi kihelyezett tagozatáról.

Az interdiszciplináris kategóriában a hetedikeseik között Pap Adrienn és Bálint Bianka, az Emléiskola két tanulója bizonyult a legjobbnak. A nyolcadikosok mezőnyében Takarics Dóra és Körösi Csenge, a zentai November 11. iskola két diákja volt a legjobb, Kovács Petra és Remete Karolina, az oromhegyesi Arany János Á. I. oromi kihelyezett tagozatának két tanulója a második helyen fejezte be a versenyt. (ger)

Iskolanap Arany János tiszteletére

Április közepéig elkészülhetnek az oromhegyesi iskola felújításával

Az oromhegyesi, az oromi és a tóthfalui iskolaépületek három éve vették fel Arany János nevét, éppen ezért március 2-án, a költő születésnapján ünneplik iskolájuk napját. Ezúttal Oromon ünnepeltek pedagógusok és diákok. Együtt az iskola elnövezéssel van egy programjuk, amelyet tavasszal tartanak, és a különféle sport- és szórakoztató programokkal összefogják a szomszédos falvak diákjait, hogy jobban megismerjék egymást. Sajnos az oromhegyesi iskola helyreállítása miatt az odajárók ezt a tanévét Oromon kezdték, így öröm az ünnepben, hogy még jobban összekovácsolódnak.

Az iskolanapra alkalmi műsorral készültek a diákok, akik tanúbizonyságot adtak saját és pedagógusaik rátermettségéről is. Szavalókórus, táncok és ének, hangszeres játék is helyet kapott az ünnepségen. A községi előjárók mellett a testvériskola intézményvezetői is tiszteletüket tették a jeles eseményen.

Vajda Attila iskolaigazgató beszédében hangsúlyozta a közös ünnepelés fontosságát, kitérve arra is, hogy a történelem viharában az iskolarendszer megváltozásával újabb és újabb elvárásoknak kellett megfelelniük. A környező tanyavilág gyerekeit már az 1800-as években egy fedél alá gyűjtő intézménynek jelentős múltja van. Az igazgató elmondta még, hogy az az oromhegyesi iskolában jól haladnak a munkálatok, ha váratlan esemény nem szól közbe, április folyamán minden visszazökken a régi kerékvágásba. (j.)

A Curie Kémia Emlékverseny vajdasági döntője

Március első hétvégéjén tartották meg Zentán, a Bolyai Tehetséggondozó Gimnáziumban a Curie Kémia Emlékverseny vajdasági döntőjét, amelynek legjobbjai lehetőséget nyertek arra, hogy az idei Curie Kémia Emlékverseny szolnoki országos döntőjén képviseljék régióikat.

Szórád Endre, a verseny főszervezője elmondta, az idén az eddigi legnépesebb megmérettetésre került sor, hiszen összesen csaknem száz diák versenyzett a továbbjutást érő helyekért, vagyis azért, hogy eljussanak az országos döntőre. A vajdasági megmérettetésen az általános iskolás diákok két, a középiskolás tanulók pedig három kategóriában versenyeztek, és mindegyik korosztály tagjai közül az első két helyezett jutott tovább az országos döntőre. A szervezők a harmadik helyezetteket is megjutalmazták, ők vigaszdíjként meghívást kaptak az ősszel megrendezésre kerülő Kárpát-medencei Kémiatáborba.

A hetedik osztályosok között az első helyet Szénási Dávid, a másodikat Nagy Róbert, a harmadikat pedig Török Réka és Erdélyi Szonya szerezte meg, a nyolcadikosok mezőnyében Ágó Gergely bizonyult a legjobbnak, Gyulai Lilla lett a második, Sinkovics Alex pedig a harmadik.

Az InGenium Alapítvány azokat a tanárokat is díjazta, akik évek óta sok tanulót készítenek fel a versenyre, illetve sokat segítenek annak lebonyolításában. Az alapítvány elismerésében Bicskei Erzsébet, Fajka Valéria, Hatala Zoltán, valamint Hóli Tóth Ugyonka Erika részesült. Az idei Curie Kémia Emlékverseny országos döntőjét 2018. május 12-én tartják Szolnokon. (H.A.)

Simonyi Zsigmond helyesírási verseny

A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kárpát-medencei helyesírási versenyét hirdet 1997 óta a Magyarországon, valamint a határon túli magyarok területén tanuló általános iskolai 5–8. évfolyamos diákok számára. A verseny célja a magyar nyelv ápolása, a nyelvhasználat iránt érzett felelősségtudat és az anyanyelv szeretetének erősítése. A verseny három fordulóból áll.

A helyesírási verseny körzeti döntőjét idén a szabadkai Október 10. iskolában rendezték meg. A verseny fő szervezője az ELTE Magyar Tanszéke és a Magyar Nyelvtudományi Társaság, vajdasági koordinátora pedig az Újvidéki Módszertani Központ. A körzeti vetélkedőről a következő tanulók jutottak el a tartományi döntőre, amelyet Újvidéken rendeznek meg: Csiszár Virág, Palics (Miroslav Antić iskola), Breszlávszki Anna, Szabadka (I. G. Kovačić iskola), Dudás Réka, Szabadka (Október 10. iskola), Tót Bagi Kincső, Csantavér (Hunyadi János iskola), Kollár Melita, Topolya (Csáki Lajos iskola), Nyers Bakó Ramóna, Palics (Miroslav Antić iskola), Apró Dorottya, Szabadka (Jovan Mikić iskola), Fekete Laura, Szabadka (Ivan G. Kovačić iskola), Tuvic Alekszandra, Topolya (Csáki Lajos iskola), Jaksa Nikolett, Szabadka (Széchenyi István iskola), Kozma Szabolcs, Csantavér (Hunyadi János iskola).

K. A.

A mese világában

A szabadkai Népkör Magyar Művelődési Központ rajz- és meseíró pályázatán sikeresen szerepeltek a palicsi Miroslav Antić iskola tanulói. A rajzpályázat helyezettjei:

Bukovec Dávid (IV.3 osztály)

– Az égig érő paszuly (felkészítő tanár: Bálint Rita), **Bodrogi Bálint** (IV.3 osztály) – Macskakirály (felkészítő tanár: Bálint Rita), **Csiszár Ákos** (IV. 4 osztály) – (felkészítő tanár: Törköly Erzsébet), **Berényi Dorina** (III. 4 osztály) – A kiskakas gyémánt félkrajcárja (felkészítő tanár: Mandić Jadranka).

A meseíró verseny különdíjasai: **Mezei Ádám** (III. 3 osztály) – A gonosz tündérrozsza (felkészítő tanár: Kiss Szuzanna), és **Góbor Luca** (III. 3 osztály) – Az aranymadár (felkészítő tanár: Kiss Szuzanna).

Bálint Rita

Száz vajdasági cserkész a szegedi Árvízi Emléknapon

A hétvégén tartották meg a 14. Árvízi Emléknapot a szegedi Dóm téren. Vajdaság több cserkészcsapatából mintegy 100 cserkész vett részt az egynapos rendezvényen, összesen körülbelül 300-an voltak. Az Árvízi Emléknapot Gyulay Endre nyugalmazott püspök nyitotta meg, amelyet közös imádság és zászlófelvonás követett.

Az idei keretmese az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc volt. A hóborította Dóm téren zajlott a főzőverseny, amelyen a szabadkai 52. számú Kosztolányi Dezső cserkészcsapat vezetői harmadik helyezést értek el finom főzelékükkel. A programokat a havas idő miatt beltéren bonyolították le, a Dóm templomban, a plébánián, a Katolikus Házban és a Somogyi könyvtárban.

Kézműves állomások keretében fafaragásra, linóleumfestésre, kítőző készítésre, bőrozásra volt lehetőség. A Dóm templomban barokk zenét és mesemondást hallgathattak a résztvevők. A városismereti játék alkalmával a résztvevők jobban megismerhették Szeged városát, majd a délutáni tömegjátékon és baranta-foglalkozáson vehettek részt. Az idén a szervezésbe több vajdasági vezető is besegített.

A gazdasági háttérkonyhát Farkas Zsóka szabadkai cserkész vezette, a délelőtti játékot Smith Viktória kispesti cserkész tartotta, a keretmese-jelenetek kidolgozásában és előadásában Pásztor Gábor csantavéri vezető segédkezett, Farkas Zsuzsanna szabadkai cserkész pedig a pénzügyi munkacsoport tagja volt.

A rendezvény zárómozganata a tábornok volt a Dóm téren, majd az esti teaház a szegedi Katolikus Házban. Az Árvízi Emléknap az újjászületésre és az összefogás erejére emlékeztet mindenkit. (kko)

Fotó: Frank Yvette

Kalácssütés a bácsgyulafalvi iskolában

A bácsgyulafalvi/telecskai Kis Ferenc Általános Iskola másodikosai a legutóbbi osztályfőnöki órán gyakorlati ismereteiket bővítették. **Turkál Marianna** tanítónő vezetésével a gyerekek sütit készítettek, még hozzá kekszéből. A szorgos és ügyes kis kezeknek hála a közkedvelt plazma-kalács gyorsan elkészült.

Fotó: Turkál Marianna

Levél

Levél

Drága mami és tati!
Most van szabadidőm, és szeretném elmondani, hogy mit csinálunk itt, a Gučevón.

Annamária és én egy szobában vagyunk, a fiúk pedig szemben vannak velünk. Mindannyian nagyon szeretünk sokáig aludni. Amikor lemegyünk enni, akkor találják föl a sok finomságot. Halat is kaptunk reggelire, amit én nem szeretek. Minden reggeli után rakodás van a szobákban, mert van egy felügyelő, aki osztályozza szorgalmunkat. Mi mindig ötöst kapunk, a fiúk pedig sántikálnak utánunk. Sokat tartózkodunk a szobában, és keveset megyünk ki a friss levegőre. Szundikálunk, olvasunk, de a fiúk egy kicsit unalmaskodnak és piszkálnak bennünket. Ebéd után megyünk ki a játszótérre vagy sétálni az erdőbe. Tegnap este buli volt, azt ígérték, hogy minden vacsora előtt lesz valami jó szórakozás. Nem csaptak be bennünket, igazán jól szórakozunk. Így telnek itt a napjaink, nemsokára találkozunk, és mindent elmesélek.

Ti hogy vagytok, mentek-e valahova? Bogi és Micici hogy vannak? Sokat gondolok rátok. Üdvözlét!

Gučevo, 2018. 02. 20.

Lányotok, Viki

Forró Viktória, 5. osztály, József Attila iskola, Újvidék

A macskák

A macskák nagyon elevenek. Nagyon okosak, ragaszkodnak a gazdájukhoz. Sok törődés kell nekik, de dorombolással megköszönik. A szíami macska hangosan nyávog, ha éhes, szomjas és hogyha idegen jött a házba. Fontos, hogy legyen játéka, ne a bútorokat rongálja meg. A szíami kiscicák fehéren születnek.

Törteli Alex, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Állatkertben voltunk

Szerdán állatkertben voltunk. Oda busszal vittek el minket.

Az elsősök is velünk jöttek. Az állatkert más volt, mint egyébként. Tegnap egész nap esett a hó és minden fehér lett. Mivel hideg volt, az állatokat be kellett csukni a saját helyükre. Tigrist láttunk csak. Az ő ketrecét üveg fedi, hogy ne fázzon. Miközben sétáltunk, bekukkantottunk a mosómedve lakóhelyére is. Éppen a házat próbálta megtisztítani a hótól. Visszafelé már őt sem láttuk. A tavak, melyekben a halak és teknősök élnek, befagytak. A játszótéren két hölgy építettünk. Egyiket a fiúk, másikat a lányok építették. A lányok hölgye összeesett. A hókupacból hógolyókat gyártottunk és kezdődött a csata. Beleástam magam a fehérségbe, hogy a többiek ne lássanak. Addig voltam a búvóhelyemen, míg a barátom meg nem talált. Akkor elestünk, és hóangyalt csináltunk. Tanultunk is, de többet szórakoztunk. Séta közben a barátommal, Tamással beszélgettünk. A sok kaland után már várt a busz.

Annyira jól éreztem magam, hogy otthon is kimentem játszani a hóba.

Varga Polyák Ákos, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Sielés

Az iskolánk szervezésében tavaly is lehetett menni sielni, viszont nekem csak idén volt lehetőségem eljutni.

Emlékszem, még korom sötét volt, amikor elindultunk. December 22-e és 29-e között voltunk a Kopaonikon. Mivel igen későn értünk oda, ezért első nap már nem sieltünk, hanem elfoglaltuk a szobáinkat, és pihentünk. Második nap reggel indultunk is ki a sípályára. Az elején csak kisebb lejtőkön gyakoroltunk. Igen nehéznek tűnt, viszont hamar belejöttem. Délben visszaértünk a szállásra ebédelni, ebéd után pedig pihentünk. Aztán ismét kimentünk sielni, vagy előfordult, hogy délután szánkóznai is voltunk. Estefelé megvacsoráztunk, pihentünk, azután pedig sétáltunk és a boltba mentünk. Második nap még felvonó nélkül gyakoroltunk sielni, viszont 3., 4., 5. nap már felvonón mentünk a hegyre. Először 1 km-es, aztán pedig 2-3 km-es magasságból ereszkedtünk le. Közben más helységekből érkező gyerekekkel is megismerkedtünk. Igaz, közülünk csak néhányan tudtunk valamennyit szerbül, ezért kicsit nehéz volt kommunikálni velük.

Ott ünnepeltük a karácsonyt és egyik barátunk születésnapját is. 27-én volt a születésnapja, és eléggé megleptük, mivel reggel hangos zenével és ajándékokkal keltettük fel. 6. nap sajnos páran megbetegedtünk, ezért mi nem mentünk ki, hanem bent maradtunk a hotelben és aludtunk. Utolsó nap összehajaltunk, elbúcsúztunk a többiektől.

Nagyon élveztem a telelést, remélem, jövőre is mehetek majd sielni.

Juhász Emina, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

Kedves Éva!

Mit gondolsz, hol jártam? Elárulom neked, egy nagyon izgalmas kiránduláson voltam tegnap a hegyekben. Elhatároztuk az osztálytársaimmal, hogy megismerkedünk a hegyi növényzettel, állatvilággal. Nem hittem volna, hogy ilyen érdekes a hegyi világ. Nagyon sok növényvel és állattal ismerkedtünk meg.

Egy tölgyfán megláttunk egy szép baglyot, gyönyörű tolla, fényes csőre és csodaszép barna szeme volt. Ezután észrevettük, hogy nincs egyedül, mert egy odúban ott voltak a fiókái, akik nagyon hangoskodtak.

A séta elég fárasztó volt, viszont sokat nevetgeltünk és elképzeltük, milyen jó a szabadon élő élőlényeknek, mert nincs kötelezettségük, az egész életük egy kihívás és kaland.

Amikor este 7 órakor hazaértünk, már nagyon fáradtak voltunk. De nem igazán törődtem vele, mert csodálatos élményekben volt részem.

Sok szeretettel gondolok rád!

Öllelek: Lorin

Lukács Lorin, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A lányok

Síró csecsemőből aranyos kislánnyá,
kislányból önféjű nagylánnyá.
Így válunk mi előbb-utóbb
gondoskodó anyává.

Hol maradt a tiszta, kivasalt,
és a szekrénybe behajtogatott nadrág?
S nők nélkül a férfi foga
finom ételt nem rág.

Az tény, hogy törekenyebbek,
mint egy virág.
De csajszik nélkül garantáltan
nem lenne kerek a világ!

Sebők Vivien, 6. osztály, Id.Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Apám

Apukámat Bíró Attilának hívják.

Március 24-én lesz 34 éves. Világos barna a haja színe, a szeme zöld, a magassága közepes, teltebb testalkatú. Kedves és jószívű, nagyon szeretem őt és ő is engem.

A munkahelyén gépjárműveket szokott javítani, szabadidejében is szívesen javít és barkácsol, vagy odahaza az állatokkal foglalkozik.

Nagyon sokat szokott velem viccelődni és másokkal is. Sajnos, keveset szoktam vele találkozni, mert mindig valamerre mennie kell javítani. Meg, mert sajnos, a szüleim elváltak és én anyával és a kis öcsémmel élek együtt, ezért is ritkábban találkozunk. A hétvégeket apunál szoktam tölteni, és apa, ha csak teheti, sűrűn eljön hozzám.

Ilyen az én apukám, én ilyenekkel ismerem és szeretem.

Bíró Vivien, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Szeremédi Máté, 2. osztály, Dr. Tihomir Ostojić iskola, Hódegyháza

A művészet szárnyán

A múlt héten olyan ötletem támadt, hogy riportot készítsek iskolánk tanárnőjével, Butterer Kiss Mártával életéről és művészetéről.

Hatodikban képzőművészetet adott elő, az idén pedig osztályfőnököm is. Mindig segítőkész, és nála nincs olyan probléma, amit nem lehet megoldani. Kiváló művésznek tartom, s riportom is ezt bizonyítja.

– Emlékszik-e arra a napra, amikor eldöntötte, hogy művész szeretne lenni?

– Igen, már óvodás koromban, amikor elszedték tőlem a színeseket, tudtam, hogy művész leszek. Újvidéken a Képzőművészeti Középiskolát fejeztem be, majd Belgrádban a Művészeti Akadémiára, a festészeti szakra iratkoztam. Egy kiváló művész készítette fel a felvételi vizsgára.

– Miért választotta pont ezt az irányzatot, ez volt élete vágya?

– Mindig csak festéssel, csak művészettel szerettem volna foglalkozni, és mindig a saját műtermemet képzeltem el, ami tíz éve meg is valósult.

– Mikor vitte a sors az iskolába tanítani?

– Negyedikes voltam az akadémián, amikor tanárom észrevette, hogy metodikából külön affinitásom van, elzenéltem egy dalt zongorán a-dúr és a-mol skálában, és összehasonlítottam a rajzban a színek tónusával. A nyolcvanas években nem lehetett csak művészetből megélni, ekkor használtam ki ezt az adottságomat. Amikor munkába álltam, nagy lendülettel akartam motiválni a gyerekeket. Most már harminc éve vagyok iskolában, és nagyon szeretek tanár lenni.

– Hány kiállítása volt, milyen díjakat kapott?

– Negyvenegy önálló és számtalan közös kiállításom volt, különféle országokban. Több díjat kaptam: Forum Képzőművészeti Díj, Nagypáti Kukac Péter Képzőművészeti Díj, zentai Akvarell Díj. De a legnagyobb eredményem – a diákjaim.

– Mi jellemző a festményeire?

– Én nem vagyok absztrakt művész, figuratív festő vagyok. A műveimen mindig ott szerepel egy állat- vagy emberfigura. Alkotásom mindig a kedvem határozza meg.

– Mióta tart privát órákat?

– Kis privát iskolám kb. huszonöt éve működik. Gyermkekkel foglalkozom, a képzőművészetre iratkozó diákokat is felkészítem a félévi vizsgákra.

– Mi volt a legnagyobb motivációja?

– Saját magam elé tűztem ki a célokat, a mércéket mindig magasabbra emeltem, mint édesapám, aki igazságszerető volt és megértő, vagy Leonardo da Vinci, illetve Gandhi, aki megmutatta, hogy a szeretettel és jószággal mindenki szívét ki lehet nyitni.

– Köszönöm a riportot, és további sikereket kívánok a tanárnőnek.

A riportnak köszönve megjegyeztem, hogy minden órát ki kell használni, mert túl rövid az élet.

Kok Sintia, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

A mi birodalmunk, az utcánk

A világban nagyon sok megnyugtató hely van, de nekem a kedvencem a II. szőlősor utca.

Anno tíz évvel ezelőtt ebben az utcában született három kisfiú. Először csak a babakocsiból kinézve haverkodtak egymással, majd miután megtanultak járni, összekovácsolódott a barátságuk. Ma már tizenhárom évesek vagyunk és mindennap a grundunkon, a kis poros utcán találkozunk. Futballozunk, kerékpározunk és a hideg és havas teleken óriási hóvárakat építünk, és szánkóversenyt rendezünk. Nyáron sötétedésig zajlik a kiütőcske,

Vékony Dominik, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

majd pedig sötétedés után bújócskát játszunk. Ekkor teljesen elfeledkezünk az iskoláról. Ahogy múlik az idő, úgy a kis tesók is hozzánk kapcsolódtak. Így lettünk most már nyolcan. Az említett játékokon kívül szoktunk még le-gózni, illetve katonaiskolát is rendezünk. Nagyon jól kijövünk egymással, de néha vannak veszekedések is. Aki szemtelen, az büntít kap, békaugrásban vagy fekvőtámaszban dühöngi ki magát. A mi utcánk nem olyan forgalmas, mezítláb is tudunk futni a porban.

Számomra ez az a hely, ahol kikapcsolódom, és elfelejtem minden gondomat. Igaz, csak egy utca, de számomra ezt a barátok tetszik oly gondtalan helyé.

Vékony Dominik, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A temerini tájház

A temerini tájház a JNA utca 162-ben van. Valójában az I. helyi közösség vette meg a Matuska családtól. Mi mellette lakunk. Kiskoromban sokat mentem oda a nagyapámmal. Ádám Pista bácsi, a tájház gondnoka mesélte nekem, hogy a tájház az emberek segítségével nem jött volna létre, mert sok tárgyat, ami ott van, a temerini emberek vitték oda.

– Hány helyiségből áll a tájház? – kérdeztem Pista bácsit.

– Elöl van a tisztaszoba, ahol a vendégeket fogadták, utána a konyha, ahol az emberek mindennapjaikat töltötték, majd hátul az istálló és a kocsiszín – felelte.

– Mi volt a kocsiszínből?

– A kocsiszínből voltak a lovasszerszámok, a fészerben pedig a mezőgazdasági dolgok: eke, borona – válaszolta Pista bácsi.

– Ez minden, ami a tájházban van?

– Nem, a tájház bejáratánál jobbra van egy gémeskút és egy kemence a lepény sütéséhez. Balról egy virágoskert van, ahol még fénykép is készült rólam kiskoromban. A tájház hátsó részében épült egy galéria, ahol kerámi-aműhely és egy galéria van a képkiallításra – mondta.

Ennek az épületnek van egy emeleti része is. Én legutoljára azt az emeleti részt akkor láttam, amikor még mesterek dolgoztak rajta. Remélem, hamarosan újra el tudok menni a tájházba, mert szerintem egy nagyon érdekes hely.

Gyuricsek Zsanett, 7. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Csacsi rímek

Sokáig sül a kalács,
de gyorsan csíp a darázs. (Szegi Igor)

Aki engem szeret,
egye meg az egeret. (Nyemcsok Dávid)

Van nekem egy nagy bajom,
nem illik hozzám a cimbalom. (Nyemcsok Dávid)

Nem pracskálunk a vízben sokat,
elkapjuk az összes halat. (Nyemcsok Dávid)

Égen csap a villám,
tányérban pörög a villám. (Pintér Edvin)

Nekem jött a kecske,
elröpült a fecske. (Pintér Edvin)

Görögdinnye, török tök,
Szerda után csütörtök! (Svircsev Rafael)

Ami elmúlt, az már történelem,
mert egyszer megtörtént velem. (Harangozó Sámuel Etele)

A hó hull ám,
de nem úgy, mint a hullám. (Harangozó Sámuel Etele)

Nagyot ordít az oroszlán,
de kecses, mint az orosz lány. (Harangozó Sámuel Etele)

De szép a málna,
rossz lenne, ha szétmálna. (Harangozó Sámuel Etele)

A szabadkai I. G. Kovačič iskola 6. osztálya 9

VIDEOJÁTÉK

Nem kezdőnek való

2018 első igazi videojátékos szenzációja egy olyan termékhez köthető, amiről a legtöbb nyugati gémer talán még nem is hallott. Ez a **Monster Hunter: World**. Az biztos, hogy a MH:W sok szempontból igazi mestermunka, azonban arról csak keveset beszélnek, hogy kizárólag hardcore játékosoknak, és nem kezdőknek való.

A Monster Hunter sorozat 2004 óta létezik, és ugyan az első két játékot még PlayStation 2-re adták ki, az ezt követő részek már csak különböző Nintendo-eszközökön (DS, 3DS, Wii, Wii U, Switch) jelentek meg, vagy ha esetleg később kapott egy PlayStation-kiadást, az is csak Japánban volt elérhető. Pedig a sorozat az évek alatt elég komoly rajongói bázist szerzett magának, talán ezért is döntött úgy a Capcom, hogy a Monster Hunter: World már nem a nyugati piacon valamivel kevésbé népszerű Nintendo-eszközökre jön ki, hanem PS4-re, Xbox One-ra, majd valamikor PC-re is. A húzás bevált.

Ahogy a cím is utal rá, szörnyvadászok vagyunk, akinek semmi más dolga nincs az életben, mint különböző rémségeket felkutatni, becserkészni, majd valahogyan levadászni. Az MH:W félreterez minden sztorit, dialógust, karaktert azért, hogy kizárólag a vadászatra fókuszáljon. A játék gyorsan lefekteti az alapokat, aztán kiküld minket a vadászmezőkre. A történet szerint az emberiség felfedez egy új kontinenst, amelyet soha nem látott szörnyek urálnak. Kutatók, tudósok és felfedezők kelnek útra, hogy az új kontinenst meghódítsák és telepeket hozzanak létre. Több mint egy tucat fegyver közül választhatunk, és ezeket bátran cserélgethetjük, fejleszthetjük, és így tovább, ahogy egy RPG-ben szokás. Az állatok pedig nemcsak velünk, de egymással is gyakran interakcióba lépnek, vadásznak, alszanak és ténylegesen együtt élnek a környezettel. Nekünk pedig nyomok alapján, kódexekből és saját tapasztalataink alapján kell kitalálni, hol, mikor és hogyan húzzuk őket csapdába. Ez az rész, ami miatt a MH:W óriási sláger hetek óta, és kicsit ezért lehet egy Dark Souls+Pokémon kombinációnak hívni. Egy-egy szörnyet akár több óra is lehet becserkészni, sokszor legalább egyszer meg kell halnunk ahhoz, hogy megtudjuk, melyik ponton érdemes támadni az állatot, milyen fegyverrel, milyen páncéllal és milyen környezetben.

Ilyen szempontból a MH:W egy tökéletes fantasy vadászszimulátor. (index.hu)

ZENE ÉS TECHNIKA

Szerezz szép zenét!

A Goggle Chrome-on megjelent egy új alkalmazás, a Song Maker, amivel néhány klikk segítségével akár egy másfél éves gyerek is zenét szerezhethet. Rövid kísérletezés után úgy tűnhet, hogy mi magunk is zene-szerzővé léptünk elő.

KLÍMAVÁLTOZÁS

Elköltözött a hideg a sarkvidékről?

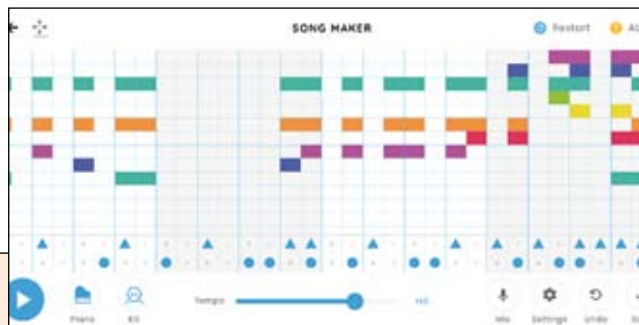
Az egyre gyakoribb és hosszabb északi-sarkvidéki hóhullámok miatt a kutatók az eddiginél is pesszimistábbak. Az Arktisz sötét, naptalan telének hóhulláma – mely hózáporokat okozott Európában – lehet, hogy egyszeri különlegesség volt, ám a tudósok miatt aggódnak, hogy a globális felmelegedés károsítja a sarki örvényt, a kiterjedt viharrendszert, amely valamikor izolálta a fagyos északot.

Az Északi-sarkot márciusig nem éri napsütés, azonban februárban a meleg légáramlat a hónap sok évtizedes átlagánál akár 35 Celsius-fokkal is magasabbra hevítette a levegőt Szibériában. Grönlandon az idén február végéig 61 óra telt el a fagyponthoz, ami

háromszorosa a 2017-ben összesen mért fagymentes órának. Az Északi-sarkvidék mindig vészcsengőnek számított az éghajlatváltozásban, mert itt felerősödnek az ember okozta melegedés hatásai.

A február végi, március eleji európai tél mintha azt mutatta volna, aminek a sarkvidéken kellene végbemennie. A világ legészakibb meteorológiai állomásán, a Grönland északi csúcsán lévő **Kap Morris Jesupon** mostanában időnként melegebbet mértek, mint Londonban vagy Közép-Európában, az állomástól több ezer kilométerre délre. Az elmúlt 50 évben nem tapasztalt jelenség okait most vizsgálják, elsősorban azt, hogy a meggyengült sarki örvény lehet-e a háttérben.

Az örvény az Északi-sarkvidék és a tőle délre eső szárazföldek közötti hőmérsékleti különbségtől függ, ami egyre kisebb, mert a sarkvidék gyorsabban melegszik, mint a Föld bármely más területe. Míg az átlagos melegedés 1 fokos, az Északi-sarkvidéken majdnem 3 fokos, ami a jégtömegek olvadásával jár. A NASA adatai szerint az északi jég most évtizedenként 13,2 százalékkal csökken, ami egyre nagyobb nyílt vízfelületet és magasabb hőmérsékletet eredményez. (MTI)

Minden négyzet más hangjegy, csak rá kell klikkelni, lehet állítani a hangszert, a stílust, a tempót.

A Song Maker része a Google oktatási célú Music Labjének. Kipróbálhatod a következő címen: <https://musiclab.chromeexperiments.com/Song-Maker/>

Vadon termő, ehető növények

Az erdők számos bogyós gyümölcsöt, gyógy- és fűszernövényt, gombát kínálnak azoknak, akik felismerik ezeket a növényeket. Háborúk idején az emberek sokszor kényszerből fordultak az erdők adta táplálék felé, vadhagymát szedtek, tölgyfa kérgéből őröltek lisztet, vagy édesgyökeret kerestek, manapság viszont a városban élők körében már nem nagyon ismertek sem a vadon termő növények, sem azok felhasználási lehetőségei.

A gyűjtéshez szükséges pontosan ismer-ni, felismerni a fogyasztásra szánt növényeket, hiszen nagyon sok olyan is található, amelyik mérgeanyagokat tartalmaz. A legmegfelelőbb, ha van olyan, aki meg tudja mutatni, melyiket érdemes gyűjteni, de ilyen személy hiányában egy könyv is megteszi, amely pontos leírásokat, és felismerhető képeket (inkább fotókat, mint rajzokat) tartalmaz. Márciusban még csak ébred-ezik a természet, íme, mely növényekkel találkozhatunk:

Százszorszép. Élőhelye: rétek, parkok, pázsitok. Felhasználási területe: a zsenge levelek főzé-lékként, salátaként, virága ecetben eltéve ízletes.

Illatos ibolya. Élőhelye: erdők, cserjések, erdőszelek. Felhasználási területe: virága kan-dírozva, jégkockába, sütemények díszítésére alkalmas.

Salátaboglárka. Élőhelye: nedves, árnyékos erdők, rétek, patakpartok. Felhasználási terü-lete: zsenge levelei levesként, salátaként (csak a virágzás előtt használhatók, később mérgezővé válnak), bimbói ecetben eltéve, vagy zöldség-ként megfőzve finomak.

Közönséges tyúkhúr. Élőhelye: szántóföl-dek, mezők, kertek. Felhasználási területe: zen-sge levele zöldségként, salátaként fogyaszth-ató.

Madársaláta (galambbegy). Élőhelye: tölté-sek, szántók, kertek, cserjés területek. Felhasz-nálási területe: zsenge tölevélrózsái (a virágok megjelenése előtt) spenótszerűen és salátaként fogyaszthatók.

Agancsváltás szarvaséknál

A tavasz kezdetéig elcsendesül az erdő, az állatok már az utódok tavaszi érke-zésére készülnek, és ekkor zajlik a természet egyik legérdekesebb jelensége, a szarvasok agancsváltása.

A szarvasfélék sajátossága, hogy minden évben új agancsot növesztenek, majd úgy fél év múlva elhullatják. A szarvasbika ékessé-g és fegyvere a 10-12 kilót is elérheti. Az agancs naponta 2–2,5 centimétert nő, és 4-5 hónap alatt éri el végleges méretét. Elhullatá-suk időjárástól függően január végétől már-cius végéig, április elejéig tart, és előbb az idősebb, majd a fiatal egyedek szabadulnak meg fejdíszüktől.

A vadgazdálkodónak az elhullott agancs rengeteg információval szolgál, képet ad az állomány létszámáról, kondíciójáról, fő moz-gási irányáról, és az életkor becslésére is re-mekül alkalmas.

A méhek is újrahasznosítanak!?

Az emberek csak a kifogásokat keresik – a természet tenni is próbál a környezetszennyezés ellen. Furcsa és döbbenetes jelenségre lettek figyelmesek kanadai kutatók. Felfedezték ugyanis, hogy az országban vadon élő méhfajták közül kettő elkezdte újrahasznosítani az emberek által szétdobált műanyag hulladékot!

Az állatok a méhkasok építéséhez használják a szemetet, és bár az így újrahasznosított műanyag mennyisége minimális, két dologra azért rávilágít. Egyrészt mutatja, hogy a kör-nyezetszennyezés egyre rémisztőbb, hiszen ha már az állatok is arra vetemednek, hogy a ter-mészetes építőanyagok helyett műanyagból állítsák fel az otthonukat, az minden, csak nem normális. Másrészt viszont egy napsugarat is jelent a felhős égbolton, mivel ez a viselkedés bizonyítja, hogy így vagy úgy, de a természet mindig megpróbál alkalmazkodni a változások-hoz, és ahogy csak tud, igyekszik segíteni a környezetvédelemben.

A méhek a kasok építőanyagának körülbelül 23 százalékát cserélték le műanyagra – főleg nejlonzacskókat használtak, mert ennek a textúrája hasonlít a levelekére, amit alapjáraton alkalmaznak. Egyébként nem ez a két méhfajta az egyetlen, amely újrahasznosít – a remeterákok a műanyag palackokat használják, és egyre több madárnál is megfigyelték, hogy felhasználják a hulladékot a fészkeik építéséhez.

De jó is lenne, ha végre az emberek is komolyan vennék, hogy egy: nem szemetelünk, és főleg nem a természetben! És kettő: ha lehetőség van a szelektív hulladékgyűjtésre, akkor élni is kell vele!

Méreg a méhek szervezetében

Ötvenhét különböző rovarirtó szer nyomait azonosították mérgezett európai házi méhek szervezetében. A kutatók olyan módszert dolgoztak ki, amellyel egyszerre kétszáz rovarirtó szer és az azok lebomlá-sakor keletkező vegyület jelenlétét tudják megvizsgálni, megnézve, hogy pontosan melyik jelent fenyegetést a méhekre nézve.

A méhek egészsége rendkívül fontos, hiszen ők végzik az európai termények és vadnövények beporzásának több mint 80 százalékát. Ezek a szerek viszont már kis mennyiségben is legyengíthetik a méhek szervezetének védelmi rendszerét, lehető-séget adva a parazitáknak és vírusoknak a kolóniák elpusztítására.

Selma Lagerlöf

Csahos

Történt egyszer, hogy a Kolmorden erdőben egy bányatulajdonos el akarta tétetni láb alól Csahos nevű vadászkutyáját. Megmondta az erdészének, hogy lője le a kutyát, mivel nem lehet leszoktatni a tyúk- és birkavadászatról.

Az erdész hát pórásra fűzte Csahost, hogy elvigye az erdő mélyére, arra a helyre, ahol a kívénült vagy más okból használhatatlan kutyákat le szokták lőni. Nem volt rossz ember, de ezúttal szívesen vállalta a megbízást, mert tudta, hogy Csahos nemcsak tyúkot és birkát hajszol, de megfogja a fiatal nyulat és fajdkakast is.

Kis fekete kutya volt Csahos, mellén és elülső lábain sárga foltokkal. Pontosan tudta, mi vár rá, mert értett az emberek nyelvén. De a világért el nem árulta, hogy fél, és ahelyett, hogy fülét-farkát eleresztené, vigan ugrándozott az erdész mellett.

A régi bánya környékén jártak, az erdő egy elhagyatott részén, amelyet az emberek – miért, miért nem? – meghagytak vadonnak. A fák és bokrok úgy nőttek itt, ahogy akartak, senki se nyeste, senki se vágta őket. Az ilyen járatlan sűrűség persze kedves tanyája a kis és nagyvadaknak. „Csendeserdő”-nek hívták, és híres volt az állatok között szerte az országban, mint nagy-szerű búvó- és menedékhely.

A kutya arra gondolt, micsoda ujjongás volna itt a Csendeserdőben, hogy örülnének az apróvadak és madarak, ha tudnák, hogy őt vesztőhelyre viszik. És most már csak vigyék is – mit ér az élete, ha nem vadászhat? Búsuljon a ló, annak elég nagy a feje, ő ugyan nem búsul. Vidáman elvakkantotta magát, és farkát égneke állította.

De hirtelen megváltozott a viselkedése. Nyakát előrenyújtotta, mintha vonítani készülné, látszott rajta, hogy olyasmire gondol, ami nagyon kínos neki.

A tegnap esti vétke jutott eszébe. Sikertől egy kis jávorszarvast elzavarnia az anyja mellől, és kiűzni a lápra. Ott hajszolta egyre kijebb, kijebb az ingoványra, pedig nem is akarta megfogni, inkább csak élvezte a kis borjú rémületét. Az anyaszarvas jól tudta, hogy ilyenkor tavaszi olvadás után, feneketlen a láp, és az olyan nehéz testű állatot, mint ő, nem bírja meg. De mikor látta, hogy fiacskáját mind messzebb űzik tőle, mégis elszánta magát, és utána ment az ingoványra. Az üldözőt elzavarta, borját maga mellé vette, és a

part felé igyekezett. A jávorszarvas minden más állatnál ügyesebben mozog az ilyen süppedéken, és Csahos már azt hitte, sikerül szerencsésen kijutniuk a szárazra. De akkor a nagy szarvas lába alatt egy gyepegöröngy hirtelen átbillent, elmerült, és az állat is süllyedni kezdett. Csahos látta, hogy kivergődni nem bír, lehúzza az iszap. No, most aztán megijedt ökelme, jól tudta, hogy ha a szarvastehén elpusztul, az az ő bűne, és ha kiderül, szörnyű verést kap. Szaladt hát onnan, ahogy a lába bírta, hazáig meg se állt.

Erre gondolt most. Vajon mi történt a szarvasokkal? A mocsárba veszttek vagy megmenekültek? Mikor ő eljött, még élt mind a kettő! Nagyon sajnálta őket, hiszen nem akarta halálukat, és úgy érezte, okvetlenül meg kell tudnia, élnek-e vagy sem. Az erdész éppen akkor elég hanyagul fogta a pórászt. Csahos hirtelen félreugrott, és sikerült elszabadulni. Inalt, ahogy csak bírta, egyenest a lápra. Mire az erdész a puskát szeméhez emelte, már nem volt mire célozni, mert a kutya eltűnt. Mit tehetett? Sietett utána. Már a láp széléről meglátta: egy zsombékon állt a koma, és torkaszakadtából ugatott. No – gondolta az erdész –, ez valamit akar. Letette puskáját, és hason kúszott a süppe-

déken, de még oda se ért egészen, mindent tudott: egy szarvastehén nyújtogatta nyakát az iszaptól, és mellette feküdt a borja. A kicsi is élt még, csak halálra volt fáradva. Csahos mellette állt, nyalogatta az írháját, és közben segítségért ugatott.

Az erdész felvette a borjút – vagy ötnapos lehetett –, és szerencsésen kicipelte a szárazra. A kutya boldogan nyalogatta a kezét, és hazame-net, egész úton körülötte ugrált.

A szarvasborjút az istállóba vitte, aztán visszament a lápra másodmagával, hogy a tehenet is kiemeljék az iszaptól. Csak mikor ezzel is megvolt, akkor jutott eszébe, hogy hiszen neki még le kell lőnie a kutyát. Újra pórásra fogta, és elindult vele az erdőbe, de hirtelen gondolt egyet, és visszafordult.

Csahos addig nyugodtan ment – de mikor látta, hogy hazaviszik, aggódni kezdett. Azt hitte, mégis kiderült a bűne, és most még alaposan el is verik majd a halála előtt. Márpedig a verésnél rosszabbat nem tudott. Eleresztette fülét-farkát, és az udvaron úgy tett, mintha senkit se ismerne ott.

A bányatulajdonos éppen kint állt a lépcsőn.

– Micsoda kutyát hoz itt? – kérdezte az erdésztől.

– Hát nem megmondtam, hogy le kell lőni? Mire az erdész elbeszélte, mi történt, és ezekkel a szavakkal végezte:

– Nyilvánvaló, a kutya tudta, hogy a szarvasok bajban vannak, meg akarta menteni őket. Én nem bánom, csináljon vele uraságod, amit akar, de én ezt a kutyát le nem lövöm, semmi áron.

Csahos nem hitt a fülének. Hát lehetséges, hogy meghagyják az életét?

A bányatulajdonos elismerte, hogy a kutya szépen viselkedett, de nem tudta eldönteni, mit csináljon vele.

– Ha elviszi magához az erdészlakba, és felelősséget vállal érte, hogy ezentúl nem hajszolja a tyúkokat, én nem bánom.

Így történt, hogy Csahos új gazdát kapott, és a kastélyból az erdészlakba költözött.

Wéber Anikó

Az osztály vesztese

(Részlet, 11–15 éveseknek)

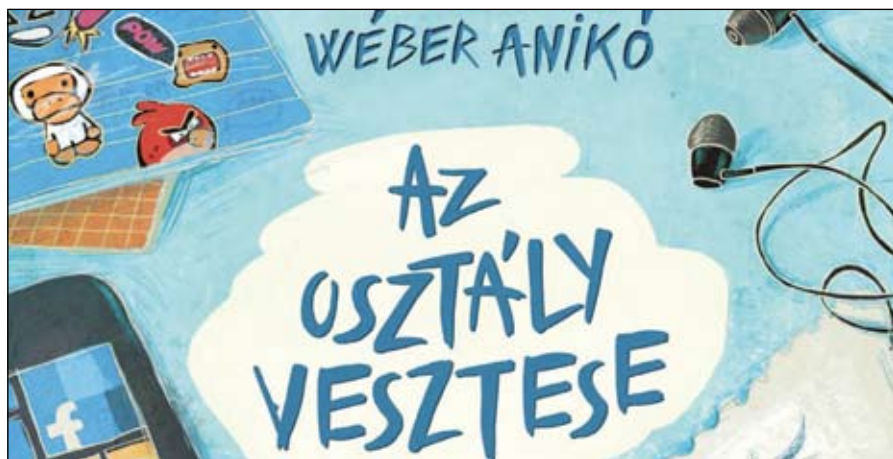
– Te félsz! – röhögött egy ismerős hang a háta mögött. Megpördült a tengelye körül. A sötétben egy osztálytársa állt vele szemben. Szeretett volna válaszolni, de mielőtt még válaszolhatott volna, meglökték. Nekiesett a táblának. Megszédült, de így is próbált visszaütni. Az ellenfele azonban sokkal felkészültebb és erősebb volt nála, és nem várta meg, amíg felegyenesedik, hanem hasba vágta. Most már a feje és a gyomra is fáj. Pár pillanatig levegő után kapkodott, aztán arra eszmélt, hogy megragadják és hátrarántják a karját.

belesúgta a másik: – Vesztes! Az ilyenek miatt szar a világ, amilyen te vagy. Bárcsak leszakadna rád a tábla! Vagy ütné el az autó hazafele! Vagy a busz! Vagy bármi! Nem értette, miért nem válaszol semmit. A maszktól nem látott, de beszélni tudott volna. Elkezdhetett volna kiabálni, hívhatott volna segítséget. Annyi mindent mondhatott volna! Hogy ő sokkal különb! Hogy holnap úgyis beárulja! Vagy majd visszafizet neki mindent! MINDENT! Talán az ellenfele is erre gondolhatott, mert hirtelen lekapta róla a maszkot, és most szemtől szembe néztek egymásra. Egy

(...)

Ha a falakon lógó tablóképek éltek és láttak volna, azt gondolták volna, hogy valami jó történt. Negyedórával ezelőtt érkezett egy diák, aki rettegve álldogált, és ijedten futott a sötétben a teremig, most pedig ugyanez a diák lassú, egyenletes léptekkel, leszegett fejjel távozott, mintha már nem is félne. Bárki azt hihette volna, hogy bátrabb lett. Pedig valójában épp az ellenkezője történt. A földszinten került a takarítók és a portás bácsit. Úgy lopakodott ki az épületből, mintha rosszat tett volna. Az utcán pedig örömmel fogadta a sötétet, mint jó ismerőst. Ahogy hazafele sétált, arra gondolt, hogy otthon mit fog mondani. Majd azt hazudja, hogy még maradt a parkban egy kicsit. Ez gyakran előfordult. Csak öt utcára lakott, így járhatott egyedül is. Bár néha jöttek érte, ma nem ért rá senki. Különbön talán minden másképp történt volna... Vagy ugyanígy, csak a végén felfedezték volna az esetet. Akkor most nem hazudhatna, és mindenki rajta röhögne. Azt mondanák: gyáva. Ahogy sétált utcasaroktól utcasarokig, újra és újra lejátszotta magában a jelenetet, és még mindig nem értette, miért nem mondott semmit. Elvörösödött a gondolatra, hogy megverhették, leköphették, lefotózhatták, és ő nem védekezett. Most már azt is értette, miért dobta ki a cipőfűzőt. Mert erről nem akar mesélni sohasoha senkinek. Tőle nem fogják megtudni, és talán titokban marad mindenki előtt. Csak egyet kell aludni, és új nap lesz. Új esély. Csak legyen szerencséje – könyörgött magában, és észre sem vette, hogy automatikusan kikerüli az utcai lámpákat. Úgy járt a sötétben, mint aki soha többé nem akar kilépni a fényre.

Megkötözték. Pont, mint a filmekben. Csak itt nem kötéllal, hanem egyszerű cipőfűzővel. – Miattad kaptam ma beírást, hülyegyerek! Azt hitted, hazamehetsz így? Már kezdett hozzászokni a szeme a homályhoz. Látta, hogy az ellenfele sem öltözött át a próba után. Az ablak halvány fényénél állt, és a zsebéből ráncigált ki valamit. Egy minion maszkot, amelyiken elől két lyuk volt vágva a szemnek. Most azzal közelített felé. Lehajolt hozzá, hátrahúzta a haját, és megfordítva a fejébe nyomta a maszkot. Megint eltűnt minden fény. Nem látott semmit a zsákyszerű jelmez alatt, de a sötétség helyett sokkal megfoghatóbb ellenséggel kellett megküzdenie, aki röhögött, és felkapcsolta a villanyt. Hallotta, hogy valami kattan, talán lefénypépték? Távolról, aztán egészen közlelő. A fülébe pedig

vigyorgó fej és egy tágra nyílt szempár. Aztán a vigyorgó belekoppott az arcába. – Úgyse fogsz beárulni senkinek! – mondta nevetve. Felemelte a telefonját, és fotózott. Őt és még valamit mögötte. Ahogy megfordult, látta, hogy a feje fölött a falon nagy betűkkel díszleg:

Az osztály vesztese!

– Ha beköpnél, vagy bosszút akarnál állni, felteszem ezt a fotót az arcoddal meg a felirattal a netre. Biztosan népszerű lesz a Facebookon! Vajon hány lájkot fogok kapni érte? Na, kellemes sétát hazafelé, vesztes! Lekapcsolta a villanyt, és elment. Legalábbis hallotta, ahogy elrohan a folyosón. Ő pedig megint sötétbe került. De ez a sötétség most teljesen más volt, mint a korábbi. Jólesett benne eltűnni. Mintha ráborult volna egy hatalmas, meleg takaró.

Wéber Anikó *Az osztály vesztese* című regénye nagy figyelmet kapott megjelenése idején. A könyv az iskolai zaklatást állítja középpontba. Egy olyan végtelen láncolatot ír le, ahol mindenki válhat áldozattá, de egyben bántalmazó is lehet. A regényben sem derül ki sokáig, vajon ki a titokzatos minion-maszkos elkövető, és ki az osztály vesztese. Mert mindannyian lehetünk vesztesek, legalábbis mindannyian érezhetjük úgy magunkat. Valódi vesztes az lesz, aki magáról is elhiszi ezt. Bárkivel történhetnek rossz dolgok: csúfolhatnak, mert kopott a cipőnk, szőke a hajunk, nem vagyunk jók szerbből vagy

Lúzernek lenni?

matekból, alacsonyak vagyunk, vagy túlsúlyosak. Ha azonban mindezt elnyeljük és hallgatásba burkolózunk, csak mélyebbre lökjük önmagunkat a sötétségbe. Senki sem maradhat magára a problémájával, mindig lehet és kell találni valakit, aki meghallgat. A szülein, a barátain, az osztályfőnök, az iskolapszichológus vagy akár a Jó Pajtás tanácsadója, Bori Mária. Wéber Anikó regényében pedig belülről láthatjuk, hogyan működik az iskolai zaklatás az áldozatban és az el-

követőben, milyen lelki folyamatok mennek végbe bennük, bennünk. Rámutat, hogy a problémák valódi gyökere az egyik legfontosabb intézményben, a családba keresendő.

Az osztály vesztese nem tanácsadó könyv vagy példabeszéd, hiszen nincs mindenre válasza, de fontos szöveg, és fontos képe korunk társadalmának, azoknak a kihívásoknak és kérdéseknek, amelyekkel találkozunk, te meg én. És ahogyan a kiadó ajánlójában is olvashatjuk, a kötet végére érve minden diák egy kicsit más-képp tekint majd az osztálytársaira.

Herédi Károly

1848. március 15.

Gyerekek a honvédek között

Az 1848–49-es Szabadságharcban sok tizenéves gyerek vett részt. Ezek a 12–18 éves fiúk futárok, felderítők, nyargoncok, írnokok, dobosok, tüzérek, sőt huszárok voltak.

Különösen bátor dolog volt huszárként szolgálni a honvédseregben egy gyerekember számára, amit még az is nehezített, hogy a huszárnak a lovát is el kellett látnia, gondoznia, ami bizony még egy felnőttnek sem egyszerű dolog. Mégis akadt erre is példa.

Zlinszky István 1834. február 17-én született Dabason, s 15 éves korában állt be a legutoljára megszervezett honvédhuszárezredhez, az Attila-huszárokhoz, ahol altisztté emelték. Még az oroszokkal is összecsapott a turai ütközetben.

Szűcs Lajos szintén 15 évesen lett Attila-husár. Ő még ahhoz az önkéntes lovascspathoz állt be a tápióbszkei ütközet után, amely később az alakuló huszárezredbe olvadt be. A fiú követte bajtársait, így ő is reguláris katona lett, igazi husár.

Huszárok – korabeli képeslap

szervező édesapja legkisebb fia. 1849. nyaratól parancsőtiszt volt Klapka tábornok mellett, aki a legbátrabb tisztjei között tartotta számon.

Akadtt, aki édesapjával együtt harcolt, mint a 15 évesen huszárnak állt **Pálkás Gyula**. Ön-

„Miklós bátyám alig volt tizenhat éves, midőn a nemzet végre felébredt lethargikus álmából. A rendkívüli idő, a szent lelkesedés csodákat művelt, a gyermekből férfi lett egy nap alatt. A kis deákok beszédekert tartva járták be az utcákat s a nép áhitattal hallgatta e férfivá nőtt gyermek lelkes szavait. Tordán báró Kemény Farkas szervezte a katonaságot s hozzá vezette atyám elsőszülött fiát 1849. májusában főhadnagyként került a honvéd vadászokhoz. Ide szökött utána 14 éves József nevű öccse, aki Bem apó utolsó erdélyi ütközetében nagyon súlyosan megsebesült. A két fiú történetét hűguk adta közre 1892-ben.

– Jó lesz káplárnak. – Felelt a nemes báró

– Köszönöm, nem leszek. – Szólt büszkén a fiú – Szent fogadást tettünk társaimmal, hogy mint közlegények szolgáljuk a hazát s csak megérdemelve fogadjuk el a kitüntetést.

– Ám jól van, a vadászokhoz küldöm.

– Kossuth-husár szeretnék lenni, mint bárátaim – Felelt bátyám. – Ahhoz van kedvem.

– Tehát legyen.

És másnap nevetve nézte végig Kemény Farkas, hogy az újdonsült közhusár hogy takarítja lovát – melyet atyámtól kapott –, s hogyan törli a szokatlan munkától izzadt homlokát puha kezeivel.

– Nézzétek! – szólt környezetéhez a báró.

– Ez a selyem gyermek még billiárdozni is glancban szokott, íme mit tesz a lelkesedés, most még a lovát is megtakarítja a hazáért!

Az első csatában, Piskinél azután megérdemelve kapta a hadnagyi rangot, midőn egy sva-lizsért leszúrt, ki már az ezredesre emelte fegyverét” – írta Marosvásárhelyen Harmath Lujza 1892. szept. 4-én.

Csatajelenet

Az arisztokrácia gyermekei is megjelentek a honvédseregben, ők kisgyerekkoruk óta lovaglással is foglalkozva, természetesen huszárok illetve lovon szolgáló nyargoncok, sőt parancsőtisztek lettek.

Gróf Roggendorf Róbert egy torontáli nagybirtokos család fiaként született 1833. május 11-én. 15 és fél éves sem volt még, amikor önkéntes közhuszárként állt be az alakuló 16. (Károlyi) huszárezredbe, ahol már a szervezés során kitűnt használhatóságával, így főhadnagyként vonult el századával 1849 júniusában a legvéresebb harcokat hozó fel-dunai hadszíntérre. Kitűnően helytállt, mert Világosnál már másodkapitányi rangban tette le fegyverét a 16 éves gyerekhusár.

Gróf Károly Sándor tekintélyes rokonainak köszönhetette, hogy még nem volt 17 éves, de máris hadnagyi rangban vették be a bátyja által szervezett önkéntes alakulatba. November végétől ő is Károlyi-husár lett, ő volt az ezredet

kéntes nemzetőrök között kapcsolódott be a délvidéki harcokba, majd a Hunyadi-huszárok hadnagya, később a Károlyi-huszárok főhadnagya lett. Édesapja, Sámuel őrnagyként halt hősi halált a csatádi ütközetben, Gyula fia szerencséjére ekkor már futártisztként a hadügyminisztériumban szolgált, s másodkapitányi rangot érdemelt ki.

Volt olyan gyermekhusár, aki testvérét is magával csábította a honvédseregbe. A 16 éves szamosújvári **Harmath Miklós** gazdag kereskedő-család gyermeke volt, amikor a 16. (Mátyás) huszárezredbe könyörögte magát, ahol a csata-téren küzdve érdemelte ki a tisztit rangot.

Meghallgathatod Kossuth hangját

Az Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtára őrzi azt a két fonográfhangot, melyekre Kossuth Lajosnak az aradi vértanúk emlékműve felavatására szánt ünnepi beszédét rögzítették. A történelmi hangfelvételt két pesti vállalkozó, Felner Károly és Barna Tivadar készítette 1890. szeptember 20-án Torinóban. A keresőbe csak a következőket kell beírnod

<http://mek.oszk.hu/kiallitas/kossuthhangja/html/nyito.htm>

1848. március 15.

Részlet Petőfi Sándor naplójából

Korán reggel az ifjak kávéházába siettem. Az úton Vasvári Pállal találkoztam, mondtam neki, hogy menjen Jókaihoz s ott várjanak meg együtt engemet. A kávéházban még csak néhány fiatalember volt, kik nagy bánatosan politizáltak. Bulyovszki Gyulát, ki közöttük volt, meghívtam Jókaihoz, a többieknek meghagytam, hogy az érkezőket tartsák itt, míg vissza nem jövünk.

Hazamenvén, előadtam szándékomat a sajtó rögtöni fölszabadításáról. Társaim beleegyeztek. Bulyovszki és Jókai proklamációt szerkesztettek. Vasvári és én föl s alá jártunk a szobában. Vasvári az én botommal hadonászott, nem tudva, hogy szurony van benne; egyszerre kiröpült a szurony egyenesen Bécs felé, anélkül, hogy valamelyikünket megsértett volna.

– Jó jel! – kiáltánk föl egyhangúlag.

Amint a proklamáció elkészült, s indulófélben voltunk, azt kértem, micsoda nap van ma?

– Szerda – felelt egyik.

– Szerencsés nap – mondtam –, szerdán házasodtam meg!

Lelkeseddel és a sors iránti bizalommal mentünk vissza a kávéházba, mely már tele volt ifjakkal. Jókai a proklamációt olvasta föl, én nemzeti dalmat szavaltam el; mindkettő riadó tetszéssel fogadtatott.

(A nemzeti dalt két nappal előbb, március 13-kán írtam, azon lakomára, melyet az ifjúság március 19-kén akart adni, mely azonban az eddigi események következtében szükségtelenné válván, elmarad. Míg én az egyik asztalnál a nemzeti dalt írtam, feleségem a másik asztalnál nemzeti fejkötőt varrt magának.)

A kávéházban azt határoztuk, hogy sorra járjuk az egyetemi ifjúságot, s majd teljes erővel kezdjük meg a nagy munkát. Először az orvosokhoz mentünk. Szakadt az eső, amint az utcára léptünk, s ez egész késő estig tartott, de a lelkesedés olyan, mint a görögtűz: a víz nem olthatja el.

Az orvosi egyetem udvarában ismét fölolvasta Jókai a proklamációt és én elmondtam a nemzeti dalt. Innen a mérnökökhöz, ezektől a jogászokhoz vonult a számban és lelkesedésben egyaránt percenként növekedő sereg. A szeminárium csarnokában élénk állott egy professzor, és ezt mondta nagy pátosszal:

– Urak, a törvény nevében...

Többi szavait elnyelte a sokaság mennydörgő kiáltása s a tisztelt tanár többé nem juthatván szóhoz, szépen elkotródott. A jogászok rohantak ki az utcára, hogy velünk egyesüljenek. Közülük Vidács emelt szót, elmondta, hogy professzoraik a tartandó lakomában részvevést eltiltották kicsepási büntetés mellett. Kacaj és bosszankodó

A sajtó szabadságát követelték a pestiek

kifakadások a hallgatóságban. De a lakoma már csak mellékes dolog volt. Jókai ismét fölolvasta a proklamációt s a tizenkét pontot s énvelem elszavalatták a nemzeti dalt. Mindkettőt fanatikus lelkesedéssel fogadták, s a refrénben előjövő „esküszünk”-öt mindannyiszor visszaharsogta az egész sereg, mely a téren állt.

– Most menjünk egy cenzorhoz, és vele írasuk alá a proklamációt és a nemzeti dalt! – kiáltott valaki.

– Cenzorhoz nem megyünk – feleltem –, nem ismerünk többé semmi cenzort, el egyenesen a nyomdájához!

Mindnyájan beleegyeztek és követtek.

Landerer nyomdája legközelebb volt hozzánk, oda mentünk. Jókait, Vasvárit, Vidácsot és engem neveztek kiküldötteknek, hogy a sajtót lefoglaljuk. Mi megtettük azt a nép nevében s a tizenkét pontot és a nemzeti dalt rögtön nyomni kezdték. Ezalatt kinn lelkesítő beszédek tartottak Egresi Gábor, Degré, Vasvári, Jókai stb. Délfelé elkészültek a nyomtatványok s ezrenként osztattak szét a nép között, mely azokat részeg örömmel kapkodta. Délután három órára gyűlést hirdettünk a múzeum terére s a sokaság eloszlott.

A szakadó eső dacára mintegy 10 000 ember gyűlt a múzeum elé, honnan a közhatalozat szerint a városházához mentünk, hogy a tizenkét pontot magokénak vallják a polgárok is és velünk egyesüljenek. A tanácssterem megnyílt, s megtelt a néppel, először. Rövid tanácskozás után a polgárság nevében aláírta a polgármester a tizenkét pontot, s az alatt álló sokaságnak az ablakból lemutatta. Óriási kitörése a lelkesedésnek!... Egyszerre az a hír szárnyal, hogy katonaság jön... körülnéztem, hogy az arcokat vizsgáljam, egyetlen egy ijedt arcot sem láttam... minden ajkon e kiáltás: fegyvert! Fegyvert!

Ezen, különben alaptalan hír, oly fölindulást okozott, hogy Nyári Pál és Klauzál tovább beszeltek egy óránál, anélkül, hogy beszédeikből egy-egy töredék mondatnál többet hallottunk volna.

– Budára, Budára!... a helytartó tanácsához!... nyitassuk meg Stancsics börtönét!... Budára!...

Ezek voltak a nép leginkább és legtöbbször hallható kiáltásai. Végre választmány nevezett ki, Budára menendő s a helytartó tanácsot fölszólítandó, hogy a cenzúrát rögtön eltörölje, Stancsicsot szabadon bocsássa, s a katonaságnak rendeletet adjon, miszerint ügyeinkbe semmi szín alatt be ne avatkozzék. A választmány tagjai: Egresi Sámuel, Gyurkovics Máté, Irányi Dániel, Irinyi József, Kacsokovics Lajos, Klauzál Gábor, Molnár György, Nyári Pál, Petőfi Sándor, Rottenbiller Leopold, Staffenberger István, Tót Gáspár, Vasvári Pál.

A választmány legalább húszezer ember kíséretében fölment Budára a helytartó tanácshoz, és előadta kívánatait. A nagyméltóságú helytartó tanács sápadt vala és reszketni méltóztatott, s öt percnyi tanácskozás után mindenbe beleegyezett. A katonaságnak kiadatott a tétlenség iránt a rendelet, a cenzúra eltöröltetett, Stancsics börtönajtaja megnyílt. A rab író diadallal hozta át a töméntelen sokaság Pestre.

Ez volt március 15-ke. Eredményei olyanok, melyek e napot örökre nevezetessé teszik a magyar történetben.

Pest, március 17. 1848.

Küldetése: hogy hős legyen

A Boku no Hirō Akademia, angolul My Hero Academia megalkotója Kōhei Horikoshi. A My Hero Academia először manga formájában jelent meg 2014-ben, és sokan felügyeltek a történetére. Nem sokkal később anime sorozat készült belőle és valójában ekkor vált igazán népszerűvé. Az első évadot 2016-ban mutatták be, a másodikat pedig tavaly. A harmadik évad vélhetően április elején jelenik meg, ezek után pedig a My Hero Academia animafilm is várható.

A My Hero Academia egy olyan világba kalauzol el bennünket, ahol az emberek szuper képességekkel rendelkeznek, és ezekkel a legtöbb esetben már gyerekkorukban tisztában vannak. Ez lehet fizikai mutáció: például valaki állati erők birtokában van, elementáris képességekkel bír, uralja a tüzet, a vizet, vagy épp legyőzi a gravitációt, esetleg hihetetlenül gyors. Az emberiség így képességekkel rendelkező civilekre, gonoszokra és hősökre oszlik.

Az előzmények szerint az egész egy különleges képességű csecsemővel kezdődött, majd számos hasonló ember született, a jelenség pedig nem állt le. Szinte mindennapivá vált, hogy az embereknek van valamilyen szuper képességük. Az emberiség tehát belépett a hősök korába, nyolcvan százalékuk ugyanis szuper képességekkel büszkélkedhetett.

Főhősünk Midoriya Izuku tizennégy éves, de már kis korában, négyévesen megtapasztalta azt, hogy az emberek nem születnek egyenlőnek. A kortársai kinézik maguk közül, sőt bántják is, amiért a fiúnak semmiféle különleges képessége sincs, holott a szüleinek van. Ezzel Izuku úgy mond a kisebbséghez tartozik, beleesik abba a húsz százalékba, akiknek nincs képességük. Ennek ellenére a fiú arról álmodozik, hogy egy nap belőle is hős válik. Kifejezetten rajong a hősökért, kiváltképp All-Mightra néz fel, akit a példaképének tart. Izuku tehát nem adja fel az álmait, reménykedik és rendületlenül hisz abban, hogy egyszer hős lesz. Közben nehéz helyzetben van, mivel mások nem igazán látnak erre esélyt. Meggyűlik a baja azokkal is, akik emiatt bele-

kötnek, kiváltképp Katsukival, régi barátjával, aki nagyon büszke arra, hogy a pusztá kezével robbantást tud előidézni.

Egy nap a városra egy szörny csap le, aki megtámadja Katsukit, és a hősök tétovázása miatt Izuku kényszerül cselekvésre. A fiú kapva kap az alkalmon, hogy bizonyítson. Ekkor felfigyelt rá All-Might, aki eleinte örültnek hiszi a fiút, de amikor megismeri, belátja, hogy megérdemli azt, hogy az álmai valóra váljanak. All-Might elismeri, hogy Izukuban a képességeken kívül minden megvan ahhoz, hogy hős legyen, hiszen kitartó, önzetlen és úgy gondolkodik, mint egy igazi hős.

All-Might valójában a legnagyobb a hősök közül, a békét jelképezi, emellett pedig iskolai tanár. All-Might felajánlja Izukunak, hogy átadja neki a képességét, ha tényleg komolyan gondolja azt, hogy hős szeretne lenni, vállalja a felelősséget és kész elfogadni mindennek az árnyoldalát is. Izuku ugyanis megtudja, hogy All-Might gyengül minden alkalommal, amikor használja a szuperképességét. A fiú ennek ellenére is megragadja az alkalmat, így megkezdődik a kemény kiképzés az akadémia felvételijére.

Izuku teste sajnos túl gyenge, és a képesség használata akár meg is ölheti, így erősödnie kell. Erre viszont nincs túl sok ideje. Eljön a felvételi napja és a fiú először a vizsgán kénytelen letesztelni a képességét. Itt megismerkedik Uraraka Ochakoval, egy lánnyal, aki kedves, segítőkész, életvidám, szuperképességei vannak, de ugyanakkor olykor ügyetlen is. Izuku és a lány hamar összebarátkoznak. A vizsgán a fiú rosszul teljesít, de megmenti Ochakot, így a fiú bekerül az akadémiába. A problémái viszont még csak ekkor kezdődnek.

Az emberek mindig is vágytak szuperképességekre. Élete bizonyos pontján szinte mindenki eljátszott a gondolattal: mi lenne, ha egy napon kiderülne, hogy szuperképességekkel rendelkezik és valójában szuperhős. A My Hero Academia nemcsak ezt feszegeti, a tizenévesek világát célozza meg, ugyanakkor több dologra is rámutat, ilyen például a bajtársiasság, a megbocsátás, önmagunk és céljaink keresése, beilleszkedési problémák, példaképek választása, vagy épp a kitartás, a bizonyításvágy. Minderre és még sok másra egy kalandos, izgalmas, olykor humoros történetben láthatunk példákat.

A színek bűvöletében

Nemrég Aurora címmel megjelent Bea Miller második stúdióalbuma. A most tizenkilenc éves Bea Miller az amerikai X-Faktor 2012-es évadában tűnt fel, bekerült ugyan az élő show-ba, de csak a kilencedik helyig jutott. Ez is elég volt viszont ahhoz, hogy a lemezkiadók felfigyeljenek rá. Debütáló albuma Not an Apology címmel 2015 nyarán jelent meg. Erről a lemezről kiváltképp a Young Blood és a Fire N Gold című dalok emelkedtek ki. Tavaly ún. fejezetekben kezdte nyilvánosságra hozni az új dalait, és ezek a fejezetek színekhez kötődtek. Mindegyik szín három új dalt tartalmazott, így a kék, a piros és a sárga fejezetekhez kilenc dal tartozik. Ezekhez hozzáadott még öt dalt és így lett teljes az Aurora című album. Érdekes, hogy míg más előadók egy lemezről legfeljebb három-négy dal esetében készítenek videoklipet, addig Bea a fejezetekben szereplő összes, azaz kilenc zeneszámmal társított videót.

Magyarországon is koncertezik

David Garrett, a rocksztárként is ünnepeelt hegedűvirtuóz nemrég hivatalosan is megerősítette, hogy az Explosive Live! című koncertjét idén Magyarországon is bemutatja, azaz Budapest is egyik turnéállomása lesz. A koncertre október 10-én kerül sor a Papp László Sportarénában. Az Explosive Live! koncertsorozat 2016 őszén Németországban startolt, majd svájci és osztrák állomások után eljutott Oroszországba, Ukrajnába és Lengyelországba is. A nagy siker miatt 2017 tavaszán ráadás hangversenyek következtek, novemberben Braziliában, Argentínában és Izraelben is fellépett, decemberben pedig Észtországban, Lettországon és Litvániában. A repertoár kezdetben az Explosive című, 2015-ben megjelent műfajkeverő album zenei anyagát foglalta magába, amelyen David hegedűre és zenekarra átirat feldolgozásai mellett saját szerzeményeket is felsorakoztatott. Tavaly viszont megjelent a Rock Revolution című lemeze, így időközben néhány új zeneszám is bekerült a koncertprogramba.

A visszatérés utáni második lemez

Nemrég jelent meg Craig David hetedik stúdióalbuma The Time is Now címmel. A lemez tizenkét dalt tartalmaz, egyeseknél a Bastille, GoldLink, JP Cooper és AJ Tracey működött közre. Craig David debütáló albuma, a Born to Do It 2000-ben jelent meg. Erről kiváltképp a Walk Away és a 7 Days című zeneszámok emelkedtek ki, amelyekkel Craig David világhírnévre tett szert. Második lemeze, a Slicker Than Your Average két évre rá jelent meg, a harmadik, a The Story Goes... 2005-ben, a negyedik, a Trust Me 2007-ben, a Signed Sealed Delivered pedig 2010-ben. Tízéves zenei pályafutása alatt tehát öt lemezt adott ki, de ezek után évekig nem jelentkezett. A nagy visszatérés tavalyelőtt volt a Following My Intuition című lemezzel. Craig David egy interjúban arról beszélt, hogy már alig várta, hogy a rajongóinak megmutathassa az új dalait. Az énekes azt is kifejtette, hogy az elmúlt években többször jutott mélypontra az élete, ennek tanulságaként pedig azt vonta le, hogy az élet kínálta lehetőségeket meg kell ragadni.

Film készül az életéről

Dokumentumfilm készül a tragikus körülmények között elhunyt Paul Walkerről. A filmben megszólaltatják a sztár egykori kollégáit, ismerőseit, a hozzá közel álló személyeket, és igyekeznek a színésznek egy talán kevésbé ismert oldalát is bemutatni. A filmben ugyanis hangsúlyt kapnak Paul Walker filantróp tevékenységei, mint például az, hogy az általa alapított segélyszervezettel hogyan segítettek az újjáépítést a 2010-ben Haitit sújtó nagy erejű földrengés után. Úgy tudni, hogy a sztár nagyon is adakozó volt, szíven viselte embertársai sorsát és ez ösztönzőleg hatott mind a környezetében lévő kollégáira, mind a barátaira. A filmet a Paramount Network készíti, amely korábban sikeres dokumentumfilmet készített Heath Ledgerről, valamint John F. Kennedy Jr.-ról is.

Jelige: „Sweet”

Kedves Bizalmas sorok!

Hatodikos lány vagyok és óriási problémával küszködök, amivel nem tudok mit kezdeni. A gondom az egyik osztálybeli fiúval kapcsolatos. Amióta elindultunk a suliba, állandóan be akar vágódni nálam. Nekem nevetségesek a próbálkozásai, mert csak a vállamig ér, és még fiatalabb is nálam. Azt akarja, hogy járjunk. Mondtam neki, hogy nekem az ötlete nem tetszik, de leperreg róla minden. Mit tegyek? Koptassam le?

Válasz:

Úgy látom, ha hagyod a fiút a saját levében főni, ha nem idegeskedsz a próbálkozásain, akkor lassan le fog kopni. Ha hiszed, ha nem, valójában nincs szükség lekoptatni se, mert nem olyan viszonyban vagytok, nincs szükség szakításra se. Mivel az osztálytársadról van szó, nehezen tudnád lekoptatni, mert mindennap együtt vagytok. Az osztályból kirúgni viszont nem lehet. Valójában még dilemmázásra sincs szükség, hisz te már döntöttél: Neked a fiú ötlete nem tetszik! Ezt mondd el neki újra. Persze vigyáznod kell, hogy ne alázd meg, ezért ne az egész osztály előtt történjen a beszélgetés. Biztos, hogy utána a többiek piszkálják majd. Miután közölted vele, hogy nem szeretnél vele járni, biztos vagyok benne, hogy nem fog tovább unalmaskodni. Ami pedig a testmagasságot és az életkort illeti, jó lenne, ha nem „néznéd le” az embereket. Ismert tény, hogy a lányoknál általában korábban kezdődik a serdülőkori testváltozás, vagyis a testmagasság és a testsúly növekedése, nagyon valószínű, hogy a fiúnál a fejlődési ugrás csak ezek után következik majd, és lehet, hogy nemsokára el is fog hagyni, és ő néz le rád majd a magasból. Viszont a barátságodat nyugodtan felajánlhatod neki, mert ha akarjuk, barátkozni sok mindenkivel lehet.

Jelige: „Júlia”

Kedves Bizi!

Segíííííííííí! Nagyon szerelmes vagyok egy fiúba és ezt meg is mondtam neki, pontosabban azt, hogy nagyon érdekel, tetszik és szeretem. A válasza viszont a mélybe taszított! Azt mondta, hogy neki már van szimpátiája, de az nem én vagyok!!! Viszont annak örülne, ha mi ketten barátok maradnánk. Én azt mondtam neki, hogy gondolja át még egyszer a dolgot. Mert szeretem, és csak utána válaszoljon véglegesen. Azóta is várom, hogy válaszoljon. Nagyon fájó, mert edzésekre is együtt járunk, és hetente háromszor fáj a szívem. Mivel jóban vagyok az anyukájával, rajta keresztül is próbálkozzak? Számomra ő a nagy szerelem!. Mindig, amikor elmegy mellettem, mosolyog. Én pedig, visszamosolygok rá. Ő azt akarja, hogy barátok maradjunk, én pedig többet akarok! Mit tegyek?

Válasz:

Kedves Júlia!

Először is gratulálni szeretnék a bátorságodhoz, ahhoz, hogy vállaltad, hogy közöld a szimpátiáddal, hogy mit érzel iránta. Ehhez kurázszi kell! Viszont óvatosságnak kell lenned, nem szabad erőszakosan nyomulni, mert ha a továbbiakban bombázni fogod, hívogatsz, nyomást próbálsz gyakorolni rá, nagyon nagy a valószínűsége, hogy eltaszítod magadtól, vagy ellened fordul, és akkor „b” sem marad még a barátságból se. Az egymás iránti érzelmekhez viszont kevés köze van annak, hogy valaki valakinek az anyukájával jóban van. Erre sem alapozhatod a fiúhoz való viszonyodat, hisz a fiú érzelmeiről nem az anyukája dönt. Sőt, lehet, hogy újabb negatív pontokat szerezne nála! Nem biztos, hogy jót tenne, ha az anyukájával próbálná nyomást gyakoroltatni rá. Tizenéves korban a fiatalok inkább önállóan próbálnak dönteni, kevésbé hajlanak a szülői utasításokra, különösen az érzelmeiket és a barátokat illetően. Az a törekvésük, hogy önállóan döntsenek, és képesek harcra is szállni ezért.

A továbbiakban mit tehetnél? Egy kicsit lépiél hátrébb. Hagyd a fiút egy időre békén, hogy nyugodtan át tudja gondolni a dolgokat. Te viszont ne búslakodjál sokáig, mert számodra még csak most jönnek az újabbnál újabb szimpátiák és szerelmek!

Jelige: „Bizike”

Kedves Bizalmas sorok!

Hetedik osztályos lány vagyok, és két problémámmal is jelentkezem. Remélem, tanácsot tudsz adni azzal kapcsolatosan, hogy hogyan oldjam meg őket. Az első nagy problémám az, hogy rémesen szélesek a csípőim és a combtájékom. Sonkaformám van, és ez nagyon zavar. A másik gondom viszont a szimpátiám, aki 6. osztályos, és én egy évvel idősebb vagyok nála. A barátnőimtől megszereztem a mobilszámát, meg a Facebookon is kapcsolatban vagyunk. Amikor rájött, hogy kiről is van szó, azt írta, hogy nem is vagyok olyan „édes”, mint ahogy korábban gondolta. Amikor a szünetekben kinn vagyunk, vagy a folyosón vagyunk, állandóan figyel engem, de nem jön oda hozzám. Nem tudom, most ez a viselkedés mit is jelent? Kérlek, segíts! Mit tegyek, mert boldogtalan vagyok?

Válasz:

Kedves Bizike!

Ha hiszed, ha nem, nagyon sokan vannak ugyanabban a helyzetben, amiben te vagy, s akik hozzád hasonló problémával küszködnek, vagy küszködtek serdülőkorukban. A gondjaid, akármennyire is úgy látszik most, hogy megoldhatatlanok, idővel megoldódnak. Az első gondod olyan, amin nem nagyon lehet változtatni, mert az ősektől öröklött gének ezt adták nekünk tovább. Ez az amink van: a melleket, a széles csípőt, vékonyabb vagy vastagabb hajacsákat stb. Egy biztos: igazi „női”-alkatod van. A széles csípő is nagyon fontos a nők életében, azoknak a nőknek, akik felnőttként családot szeretnének alapítani és gyermekeket szülni. Lényegében mi, nők, egyfajta „bölcsők” vagyunk, amelyben 9 hónapon át védjük és ringatjuk, azt hiszem, a legdrágább kincset, a gyermeket. Te magad is tudod, bölcsőből is sokfajta van! Amit megtehetsz az az, hogy rendszeresen tornázol, mozogsz és a szép testtartásoddal, formáiddal, ápoltságoddal ellensúlyozod, a szerinted „hibásra” sikeredett testrészeket. Emellett a testalkatodhoz előnyös ruházati cikkeket kell választanod, amihez biztosan segítségedre lesznek a különböző internetes oldalak. Biztos, hogy neked nem előnyösek a testhezálló ruhák, amivel még jobban kihangsúlyozódik a széles csípő és a combod. A ruhásszekrényedben legyen egy-két „A” formájú szoknya, ami lefelé szélesedik, eltakarja a domborulatokat. Ami a szimpátiádat illeti, egy kicsit „nehezebb” dologról van szó. Egy évvel idősebb vagy nála, és érettebb is. Ő viszont még nem készült föl a komolyabb viszonyra. Amit megtehetsz, hogy egy időre „jégre” teszed. Ne figyelj rá, fordulj el tőle, ha észreveszed, hogy figyel. Ne kísérd a tekintetteddel lépten-nyomon. Várd ki, hogyan a „jegelés” után hogyan fog reagálni. Ha ezek után is kísér a tekintetével és folyamatosan figyel, az azt jelenti, hogy te is tetszel neki. Utána csak azt kell kívánnod, hogy benne is tudatosodjanak az érzelmei. De az lenne a legjobb, ha továbblépnél, mert annyi szimpatikus fiú van még az iskolában és a környéken is, csak meg kell őket látnod. A te időd még csak most következik!

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Különleges öltözködés

A tinikor természetes velejárója, hogy Agyaránt keresed a külső és belső stílusodat. Na de mégis mire kell ügyelned, amikor éppen tudatosan készülsz változtatni rajta? Persze nagyon jó az, ha nem foglalkozol mindig mások véleményével, de előfordulhat, hogy nem azért bámul meg mindenki, mert olyan érdekes a megjelenésed, hanem mert nagyon izléstelenül öltözködsz, és olyan ruhákba bújsz, amik egyáltalán nem mutatnak jól rajtad. A kamaszokat általában két véglet jellemzi: vagy nagyon is tisztában vannak azzal, hogy csinosak, és emiatt öltözködnék túl extrémén, vagy egyáltalán nem érzik jól magukat a bőrükben, és ezért kapnak bele mindenféle divathullámba. Bizonyára rád is az fog hatni, amibe tizenévesen éppen beleszópsz. Természetesen ez sem gond, ha sikerül a pozitív hatásokat kiválogatnod belőle, így ugyanis nem leszel egy a tucatból, hanem folyamatosan alakíthatod a saját stílusodat. Csak azért, mert alapjában

véve tetszik egy stílus, még nem kell lemásolnod az egészet. Ha egyes stílusjegyeket kombinálsz a saját felfogásoddal, esetleg az aktuális trenddel, vagy azzal, amiről biztosan tudod, hogy jól áll neked, akkor te leszel az, aki stílust teremt, és nem sorban állva követed a többieket. A későbbiek folyamán pedig, amikor már kialakult véleményed van az öltözködésekről, érdemes arra figyelned, hogy elsősorban az alkalomhoz és az alkathoz igazítsd a megjelenésedet. Ne feledd: a kamaszkor a kísérletezgetés időszaka. Azonban nem árt önkritikát gyakorolnod annak érdekében, hogy jól érezd magad a bőrödben, és a környezetet se zavarj a megjelenéseddel.

Nagyon sok dolog dűhít, a nagy társadalmi igazságtalanságoktól kezdve az emberi butaságig. Az idealizmusod és az ebből fakadó számtalan csalódás miatt érzed magad gyakran dühösnek. Az állandó zsörtölődés, méltatlankodás elfásítja, érzéketlenné teszi a többieket, és

saját magad is letargikus leszel tőle. Ha sikerül elérned, hogy a negatív érzéseid cselekvésre sarkalljanak, és ne csak üres fecsegéssel töltsd az időt, már félig nyert ügyed van. Hosszú távon azonban fontos lenne, hogy ne a düh legyen a fő mozgató erő. Ehhez kicsit nyitottabbnak kéne lenned, hogy el tudj fogadni mások álláspontját, véleményét, még ha az lényegesen különbözik is a tiédétől. Nem kell, hogy úgy gondolkodj, mint ők, nem kell feladnod a nézeteidet, de pusztán az, hogy valaki nem ért veled egyet, ne váltsd ki dühöt belőled.

TESZT

Mitől borulsz ki a legjobban?

Válaszolj a kérdésekre, és kiderül!

1. Egy pizzériában vacsorázol, és amikor befejezed, a pincér tudomást sem vesz rólad. Mi az első gondolatod?

- a) Elfelejtette, hogy itt vagyok.
- b) Nem érdekli különösebben, mit gondolnak a vendégek.
- c) Nem lehet túl boldog ebben a reménytelen állásban.

2. A strandon napozol, amikor egy zajos család közvetlenül melléd telepszik le. Azt gondolod, hogy...

- a) Semmi baj, mindjárt arrébb visszük a törülközőinket.
- b) Nem hiszem el! Jó, hogy nem azonnal a törülközőmre ülnek?
- c) Mindent megteszek, hogy elzavarjam őket: feltűnően bámulok, pofákat vágok, és a hangos megjegyzésektől sem riadok vissza.

3. Általában, hogy lecsillapodj...

- a) ...elmész lazítani és tőprengeni egy kicsit.
- b) ...beszélsz valakivel a dologról, vagy kiírod magadból az érzelmeidet.
- c) ...megpróbálsz másra gondolni.

4. A következő kijelentések közül melyiket választanád mottódnak?

- a) Mindig legyen valaki szerelmes belém.
- b) Azt akarom, hogy az emberek jobban szeressenek.
- c) Nem érdekel, hogy szeretnek-e vagy sem, de legalább tiszteljenek.

5. Milyen emberek zavarnak a leginkább?

- a) Az önzők.
- b) Az arrogánsak.
- c) Akik a többieket hülyének nézik.

6. Ha a dühöd kiszabadul az irányításod alól, és olyasmiket mondasz, amiket magad is megbánsz, mit érzel?

- a) Bűnösnek érzem magam, és kínos annak a társaságában lennem, akit megbántottam.

- b) Tartok tőle, hogy végérvényesen megromlik a kapcsolat azzal, akit megbántottam.
- c) Dühös vagyok a dühömré, és arra a személyre is, aki ezt kiváltotta belőlem.

7. Tanúja vagy egy verekedésnek. Mi jár a fejedben?

- a) Tennem kéne valamit.
- b) Miért nem lép már közbe valaki?
- c) Miért olyan erőszakosak az emberek egymással?

8. Az egyik barátod nem válaszol az üzenetedre. Erre te:

- a) Gyanítod, hogy valami olyasmit csináltattál, ami feldühítette.
- b) Megsértődsz. Igazán megerőltethetné magát.
- c) Csalódott vagy, és megállapítod, nem lehet megbízni másokban.

Értékelés

Ha a legtöbb az a válasz:

Amikor kudarcnak élsz meg valamit, vagy mások kritizálnak, nagyon dühös leszel, de elsősorban magadra. Másokkal megértő és kedves tudsz lenni, de saját magadhoz nagyon szigorú vagy. Az elvárásaid magaddal szemben túl magasak, a tökéletességre való törekvés nyomásként nehezedik rád. A dühöd mögött félelem lapul, félelem attól, hogy csalódást okozol másoknak, hogy nem felelsz meg az elvárásaiknak. Ezért megpróbálsz hibáztatni másokat, ami fizikailag és mentálisan is fárasztó. Próbáld megérteni, mi váltja ki belőled a leghévesebb reakciókat, anélkül, hogy elítélnéd magad az érzéseidért. Az sem igazi megoldás, ha megpróbálsz elnyomni az érzelmeidet. Fontos, hogy elfogadd végre, nem vagy tökéletes. Ettől még törekedhetsz rá, hogy a legjobbat nyújtsd. A hibáidat megértő mosollyal, humorral kellene fogadnod. Ha pedig az energiádat a fejlő-

désre összpontosítanád, nem pedig a dühöngésre, sokkal közelebb kerülnél a célhoz.

Ha a legtöbb a b válasz:

Ha udvariatlanok, durvák veled az emberek, ha úgy érzed, nem tisztelnek eléggé, a legkisebb dologtól is dühbe gurulsz. Nagyon nagy elvárásaid vannak a téged körülvevő emberekkel szemben. Az önbizalmad elsősorban mások elismerésén múlik, ezért az bánt a legjobban, ha kritizálnak, vagy nem tisztelnek eléggé. Nem kell, hogy sérelem érjen, képes vagy már attól dühbe gurulni, ha nem figyelnek rád eléggé. Könnyen konfliktusokba bonyolódasz másokkal. Elemezd azokat a szituációkat, amelyek dühöt váltottak ki belőled. Fontos, hogy szét tudj választani a valódi és a vélt sérelmeket. Próbáld messzebből szemlélni az eseményeket, valóban olyan súlyos volt a dolog, mint ahogy az első pillanatban tűnt? Egy dühkitörés sokszor visszafordíthatatlanul károsítja a kapcsolatot, kölcsönös bizalmatlanságot eredményez, ezért érdemes a konfliktusokat csak a valóban fontos helyzetekben felvállalni.

Ha a legtöbb a c válasz:

Nagyon sok dolog dűhít, a nagy társadalmi igazságtalanságoktól kezdve az emberi butaságig. Az idealizmusod és az ebből fakadó számtalan csalódás miatt érzed magad gyakran dühösnek. Az állandó zsörtölődés, méltatlankodás elfásítja, érzéketlenné teszi a többieket, és saját magad is letargikus leszel tőle. Ha sikerül elérned, hogy a negatív érzéseid cselekvésre sarkalljanak, és ne csak üres fecsegéssel töltsd az időt, már félig nyert ügyed van. Hosszú távon azonban fontos lenne, hogy ne a düh legyen a fő mozgató erő. Ehhez kicsit nyitottabbnak kéne lenned, hogy el tudj fogadni mások álláspontját, véleményét, még ha az lényegesen különbözik is a tiédétől. Nem kell, hogy úgy gondolkodj, mint ők, nem kell feladnod a nézeteidet, de pusztán az, hogy valaki nem ért veled egyet, ne váltsd ki dühöt belőled.

Szépségápolási tippek fiúknak

A férfi szépségápolás kifejezéstől sok fiúnak feláll a szőr a hátán. Sokkal jobban szeretik, ha velük kapcsolatban a férfias, jóképű, vonzó vagy sármos jelzőket használjuk, nem pedig a szépet. Bárhogyan is legyen, íme néhány tipp, hogy a legjobb formádat hozhasd! A férfi-szépségápolási termékek eddig soha nem tapasztalt széles skálájának köszönhetően a legjobb formádat hozni könnyebb, mint valaha. Ha tényleg odafigyelsz magadra, és megfogadod a tanácsokat, személyes varázsod hamarosan teljességében megmutatkozhat.

Bőrápolás

A kamaszévok igazi traumát jelentenek a bőrödnek. A hormonváltozás, a túlzott faggyú-

termelés, az izzadás, valamint a levegő- és vízszennyezettség mind hozzájárulnak a pattanások kialakulásához. Ráadásul sokszor nemcsak az arcon, hanem a vállon, háton, mellkason is megjelennek. Ezek ellen a leghatásosabban a különböző szépségápoló szerek segíthetnek. A tini arcápolásához elengedhetetlenek az alábbi termékek: – szappan az arcra és testre – a bőrtípusodnak megfelelő arcmosó – tonik, mely összehúzza a pórusokat – hidratáló arckrém, mely puhán tartja a bőrt. Mindemellett szükség lesz rendszeres kozmetikai kezelésre és tanácsadásra, ha a bőröd problémásabb az átlagosnál.

Fogápolás

A fiúk egy része hajlamos megfélekedni a megfelelő szájaápolásról, pedig nincs kiábrándítóbb a gondozatlan fognál és rossz lehetetlen. Figyelj oda, hogy ne kerülj ebbe a kellemetlen helyzetbe: – Találd meg a számodra legkényelmesebb fogkefemárkát. – Találd meg az ízlésednek legmegfelelőbb fogkrémet. – Használj szájvizet, mely nemcsak fertőtlenítő hatású, hanem a lepedékképződést is lassítja. – A fogselyem használata, noha kissé macerásnak tűnhet, segít megőrizni fogaid egészségét. – Használj ezeket a termékeket minden étkezés után. – Rendszeresen járj fogorvosi ellenőrzésre!

Hajápolás

Az ápolatlan foghoz hasonlóan a zsíros, gondozatlan haj is kiábrándító. Hajvágatásnál ne csak arra figyelj, melyik hajstílus az éppen menő, hanem kérd ki a fodrászod véleményét is arról, hogy a te arcformádhoz milyen frizura illene leginkább. Ahhoz, hogy a hajad még sokáig jól nézzon ki, használj:

- a hajtípusodnak megfelelő sampont
- hajbalzsamot, mely segít a hajadat puhán, egészségesen tartani
- fésűt
- zselét, mellyel a kedvenc stílusod szerint alakíthatod a frizurádat.

Azt elérni, hogy ápolts legyél és jól nézz ki, egyáltalán nem nehéz, ha hozzászoktál, hogy a fentieket a mindennapjaid részévé tedd. Az eredmény hamarosan szemmel látható lesz, neked pedig csak élvezni kell a hatást!

Sminkelési tippek lányoknak

Mint tudjuk, 13 év alatt sem a szülők, sem a tanárok nem örülnek a sminkelésnek, viszont nagyon szeretnék kipróbálni, hogy milyen érzés is ez. Aki már próbálta, megtapasztalta, az tudja... Egy tiniolvasónk osztja meg veletek meglátásait:

11 évesen

Mit jelenthet a smink a 11 éveseknek? Azért ne érezzetek hiányt! Használjunk csak simán púdert. Válasszuk meg a megfelelő színt, amely illik a bőrünkhöz. Ez nem látszik majd meg annyira, ám eltünteti azt, amit nem szeretnénk, ha látszana, pl. a pattanásokat.

12 évesen

A púder mellé egy kis szájfényt társítunk, mert a 12 éves lányok sem tinik még igazából. A púderrel mindig ugyanaz a helyzet, válasszunk a

bőrünkhöz illő színt... A szájfény mindegy, hogy milyen színű, viszont 12 évesen jobb, ha halványt használunk (pl. barackszínt).

13 évesen

Ebben az időszakban kezdünk tinik lenni. Ilyenkor már minden mindegy, csak az nem, hogy hogyan nézünk ki. Viszont jobb, ha 13 évesen sem visszük túlzásba a sminkelést. Szájfény + púder + szempillaspirál + nagyon halvány szemhéjfesték, szemceruza használata megengedett. Válasszunk egy kicsit sötétebb púdert, amely kiemeli az arcot, sötétebb szájfényt (pl. meggy). A szemhéjfesték lehet bézs, babarózsaszín stb.

Léteznek olyan versenyek és sportok, amikről ritkán hallunk, ezért örültebbnek tűnnek az eddig megszokottaknál. Ezek a különös versengések is éppen olyan szórakoztatóak a sportok kedvelőinek, mint a tévében gyakrabban közvetített ágazatok.

Feleségcipelés

Először Finnországban találkozhattunk ezzel a sporttal, de napjainkra kezd egyre közzismertebb lenni. A férfiak párjukat cipelve szaladnak végig egy akadálypályán, és az nyer, aki a legjobb időt futotta. Az eredeti eukonkanto győztesének díja annyi sör, amennyi a felesége súlya.

Mocsári snorkeling

Ennek a különös versenynek is Wales ad otthont évenként. A versenyzők egy hosszú

A világ legkülönlegesebb sportjai

árkon úsznak végig, ami egy lápvídeken van. Az úszásban akadályozza őket a sűrű, sáros víz, a növények, és mivel békatalp van rajtuk, nem alkalmazhatják a hagyományos úszási technikákat. Nagyon kell vigyázni, mert ebből a vízből egyetlen korty is elég, hogy a legedzettebb versenyzők is öklendezni kezdjenek.

Octopush

Ez a játék voltaképpen víz alatti hoki. Apró ütőkkel próbálják a korongot a másik kapujába juttatni a bűvárszeműveges sportolók. Valószínűleg azért nem népszerű annyira, mint a vízilabda, mert ilyen meccseknél a lelátókról szinte semmit sem lehet látni a történésekből. De víz alatti kamerákkal kiválóan közvetíthető.

Sakkboks

A tizenegy menetes összecsapás négy perccel kezdődik, amit két perc bokszt követ, és amikor a gong megszólal, a versenyzők leülnek sakkozni. Érdekes látni az ilyen meccseket, hiszen azok, akik az imént még püfölték egymást, pár perc múlva már az intelligenciájukkal próbálnak egymás fölé kerekedni.

Sajtgurítás

Ez egy egyszerű sport. Legurítanak egy sajtot a domboldalról, az emberek pedig utánairamodnak. Akié legmesszebbre gurul, az viheti haza a sajtot. A sajt egy másodperces előnye van, de szinte lehetetlen elkapni, mert a lejtő aljára már akár több mint 100 kilométeres óránkénti sebességgel is száguldhat.

Óriástök-verseny

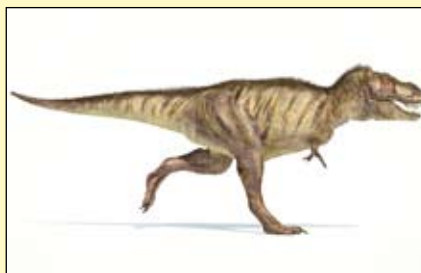
Ez a verseny voltaképpen arról szól, hogy a résztvevők kivájt tökökben áteveznek a Pezaquid-tavon. Ezek a hatalmas tökök viszont nem olyan engedelmeseek, mint egy csónak. Ráadásul, ha túl keveset faragnak ki a belsejükből, akkor nehezek lesznek, ha túl sokat, akkor kilyukadhatnak, megrepedhetnek, elsüllyedhetnek.

– 500 millió évvel ezelőtt egy nap csak 20,6 órából állt.

– A ketchup Kínából származik.
– Leonardo da Vinci képes volt egyidejűleg az egyik kezével írni, a másik kezével pedig rajzolni. Leonardo da Vinci kézírásait csak tükörről lehet elolvasni.

NEM HISZEM EL

Te tudtad?

– A Tyrannosaurus Rex legközelebbi ma is élő rokona: a csirke.

– A vakok írását egy 5 éves francia fiú, Louis Braille fejlesztette ki. Braille 3 éves korában vakult meg, miközben apja szerszámaival játszott, és az egyik kiszúrta a szemét.

– A világtörténelem leghosszabb műsor-megszakítását a BBC követte el. Egy Miki egér rajzfilmet szakítottak félbe a hírral, hogy kitört a második világháború. Hat év múlva aztán folytatták a félbeszakadt rajzfilmet, pontosan attól a ponttól, ahol annak idején abbahagyták.

– Az alma a rózsák családjába tartozik.
– Az ember nem képes nyitott szemmel tüszenteni. Tüszentés közben az ember szíve egy millisecundumra megáll.

– Az emberi hajszál 3 kg-ot bír el.
– Az ujjlenyomathoz hasonlóan a nyelv rajzolata is teljesen egyedi.

– Boleyn Annának, VIII. Henrik második feleségének az egyik kezén hat ujjja volt. Egész életében kesztyűt viselt, hogy leplezze testi deformációját

– Egy doboz Coca-Cola Light fennmarad a víz színén, a normál változat viszont lesüllyed.

– Egy ember éjszakánként átlagosan ötször álmodik. Minden ilyen álomrészlet hosszabb az előzőnél, az elsőnek az KEPAL

Mikovity Virág és Kávai Rita alkotása időtartama mintegy 10 perc, az utolsóé pedig 45 perc.

– Egy órán át tartó fehallgató-viselés a fülben tanyázó baktériumok számát a hétszeresére növeli.

– Görögország nemzeti himnusza 158 vers-

szakból áll. Senki nincs az országban, aki kívülről tudná az összeset.

Szólásmagyarázat

Kesztyűbe dudálni

Ha valakit azzal fenyegetünk meg, hogy megtanítjuk kesztyűbe dudálni, a mai ember szemében ártatlan, sőt nevetséges fenyegetésnek látszik, valaha azonban nem volt az. A szólás csak a XVIII. század végén kezdett elterjedni, Csokonainál így szerepelt: megtanítlak vaskesztyűbe füttyölni. A vaskesztyű bizonyára a Mária Terézia büntető rendtartása értelmében meghonosult kínvallató eljárásnak egyik eszköze volt, valószínűleg hüvelyk- vagy körömszorító, mellyel valószínűleg kisorfolták a vádlottból a vallomást. A kínzott fájdalomban jajgatott, cinikusan kifejezve: dudált.

Kosarat kap

A kifejezés német eredetű, s egy ősrégi szokás emlékét őrzi. A lovagvilágban a szerelmes ifjú áldozatkészsége bebizonyításául nem a kapun, hanem a várkastély ablakán szerette megközelíteni imádját. Gyakran a hölgy maga is segítette oly módon, hogy kötéltre erősített kosarat bocsátott le érte. Ha az ifjú udvarlása nem volt kíváncs, akkor feneketlen kosarat bocsátottak le neki, amiből megérthette, hogy nem lelt meghallgatásra.

Köti az ebet a karóhoz

A szólásban, mely azt jelenti, hogy valaki nagyon ragaszkodik a saját véleményéhez, bizonytalan dologban erőlködik, a falusi ember életének egy gyakori jelene rögződött meg. A házörző kutya nem szívesen látja az idegent, aki csak a házbeli védelme alatt mer beljebb kerülni. Gyakran csak úgy tudták az idegent a vadabb kutya támadásától megvédeni, hogy a kutyát láncsal, szíjjal vagy kötéllal odakötötték az óljához. Innen ered a szólás jelentése. Néha aztán a kutya elszabadult vagy meg sem volt kötve, innen a kifejezés gúnyos éle, hogy ugyancsak köti az ebet a karóhoz, de majd elválik, mi lesz belőle...

A maga malmára hajtja a vizet

Ezt mondjuk a maga hasznát kereső, mások jogos érdekeivel nem törődő emberről. E szólás eredete a régi patakmalomok életével és üzemével függ össze. A bővizű patakok nagy értékű birtokai voltak a földesuraknak, ha malomtartó joguk is volt. Akinek a földjén ilyen malomhajtó víz nem folyt keresztül, az néha igyekezett meg nem engedett módon segíteni magán, új medret ásatott a patakban, így pedig a régi mederben levő malmok szárazon maradtak.

KVÍZ

Gondoltad volna?

Most a tippelőkészségedet teheted próbára: Van itt egy kis fizika, némi matematika, földrajz, biológia, miegymás... Kezdődhet a játék?

- Körülbelül hány hajóroncs hever a világ óceánjainak mélyén?
a) 50 ezer
b) 250 ezer
c) 900 ezer
d) 3 millió
- Hányszor nehezebb a levegőnél a világ legkönnyebb, amerikai tudósok által előállított habanyaga?
a) Kétszer
b) Két és félszer
c) Háromszor
d) Három és félszer
- Mikor használták először a lyukkamerát (camera obscura)?
a) A 17. században
b) A 18. században
c) A 19. század elején
d) A 19. század végén
- Egy elektromos angolna hány voltos kisülést képes produkálni?
a) 400 V
b) 600 V
c) 750 V
d) 900 V
- Az ősmagyarok 10 másodperc alatt hány nyílvesztőt tudtak célba juttatni vágta közben?
a) Ötöt
b) Hetet
c) Nyolcat
d) Tízet
- Mikor jelent meg az első angol napilap?
a) 1640-ben
b) 1738-ban
c) 1789-ben
d) 1702-ben
- Kik voltak az elsők, akik eltemették a halottaikat?
a) A Homo erectus
b) A neandervölgyi ember
c) A mezopotámiaiak
d) A kínaiak
- Hány gőzgép működött Magyarországon 1852-ben?
a) Tizennégy
b) Százkilenc
c) Nyolcvanhat
d) Háromszáztizennégy
- Hány pandamedve él ma a világon?
a) Kettőszázötven
b) Ezerkettőszáz
c) Négyezer-hatszáz
d) Kilencezer-háromszáz
- Hogyan nevezték az oxigént két évszázaddal ezelőtt a magyar szakirodalomban?
a) Savanyítószes
b) Éltetősav
c) Vízbuborék
d) Légzőgáz

Most pedig nézzük, hogyan tippeltél!

(A helyes válaszok: 1. d, 2. a, 3. a, 4. b, 5. b, 6. d, 7. b, 8. c, 9. b, 10. a)

Színezz!

Megmutatjuk azt is, hogyan csinálják a nagymesterek.

HÁZI KEDVENCEINK

Kutyák, macskák, díszhalak, hörcsögök és a többiek

Mielőtt házi kedvenc tartására adjuk a fejünket, nem árt közelebbről is megismerni, mivel állunk szemben, mire kell számítani, hisz a kedvenc nem lehet egy-két napos hóbort, hanem örök szövetséget kell jelentenie a gazda és kedvence között. Legtöbb család kutyát, macskát, díszmadarat, díszhalat tart, de vannak egészen különleges házi kedvencek is, mint mondjuk a tigris vagy a medve. Mielőtt ilyesmire adnánk fejünket, nézzük, mire kell ügyelnünk, ha a hörcsögök imádói vagyunk!

Hörcsög a természetben

Közép- és Kelet-Európában gyakori fajnak számít. Hazánkban közönséges, Nyugat-Európában állománya nagyon megritkult. Elsősorban az alföldeken, mezőgazdaságilag művelt területeken fordul elő.

A hörcsög zömök testű rágcsló. Testhossza 20-27 cm, amelyből a farok 5-7 cm. Testtömege 220-450 gramm között mozog. Feje világosbarna, sötétebb sárgás és fehér sávokkal. Háta sárgásbarna, hasa fekete. Néha előfordulhatnak fekete vagy fehér példányok is, de ezek nagyon ritkák.

A hörcsög alkonyatkor és éjszaka aktív. A hímek és a nőstények külön, magányosan élnek önmaguk által készített föld alatti járatokban. Csak a párzási időben viselik el egymás közelségét. A párzási időn kívül kolóniákban élnek, lakóhe-

A mezei hörcsög elterjedtsége a világon

lyük közel van egymáshoz. Territóriumát mirigyváladékával jelöli meg. A kitorék messzire elágazó, akár 6-8 méter hosszú is lehet. A járatoknak több kijárata és függőleges vészkijárata (azaz „vészbejárata”) van. Ezek segítségével a hörcsög veszély esetén pillanatok alatt elbújhat. Az alagútrendszerben különféle kamrák vannak: bélelt hálókamra, éléskamra és „latrina”. A hörcsög rendkívül tiszta állat, a latrinát télen használja, amikor üríteni se megy ki a járatból. Ha megtelik, földdel fedi be.

Ha vásárolsz vagy kapsz egy hörcsögöt, hogyan is bánj vele?

Mire a hörcsög hazaérkezik, a hörcsöglak legyen készen, készíts elő friss élelmet és vizet! Az első napokban lehetőleg ne háborgassuk újdonsült kedvencünket, mert azzal csak megnehezítjük a szoktatást. Először hozzá kell szoknia a szagokhoz, zajokhoz. Egy-két nap

elteltével kedveskedhetünk neki kézből valami finomsággal (pl. szotyival), amelyet biztosan szívesen elfogad majd tőlünk. Mivel a hörcsög szívéhez is a gyomrán át vezet az út, ez a legjobb módja a szoktatásnak. Nem kell hozzá egy hét, és a hörcsögöt már a kezünkben tarthatjuk, finoman simogathatjuk. Hagyjuk, hogy belemásson a kezünkbe, úgy emeljük föl, miközben másik kezünkkel kis kuckót formázunk az állat köré, hogy le ne essen. Ha nincs a hörcsög lába alatt „talaj”, tehát ha a bőrét összefogva emeljük föl, akkor megijed, s valószínűleg fáj is neki: így nem lehet normális gazdi-kisállat kapcsolatot kialakítani.

Etetése

A díszállat-kereskedésekben számtalan, előre csomagolt ételt kaphatunk, mely bármely faj etetésére alkalmas. A hiánybetegségek kialakulásának a megelőzése érdekében viszont mindenképpen érdemes változatos táplálékot biztosítani kedvencünknek. Mivel a hörcsögök fogazata folyamatosan növekszik, fontos a rendszeres száraz táplálék. A fogak koptatására tökéletesen alkalmas lehet egy darabka száraz kenyér. Szívesen fogyasztják a répát, salátát (inkább a hagyományos fajtával próbálkozzunk), illetve a zellert. A gyümölcsök közül szinte bármelyiket kedvelik, kivéve természetesen a citromot és más hasonló, önmagában emberek által sem szívesen fogyasztott gyümölcsöket. A magvak esetében leginkább a búzát, kölest, napraforgómagot és a len-

magot kedvelik. Egyes fajok (pl. a kínai csíkos hörcsög) akár a liszt-kukacot (horgászbotban kapható), valamint a sáskaféléket is szívesen fogyasztja.

Egy hörcsög átlagosan két évig él

A hörcsögök evéssel, tisztálkodással és játékkal töltik idejük nagy részét. A kiegyensúlyozott hörcsög sokat mozog. Minden reggel lenyalogatja a lábait, és végigsimítja velük a fejét. Ezután az egész testére kiterjedő tisztálkodás következik. Mindenre felmászik, minden lyukba besurran, alagutakban rohangál. Néha engedjük ki egy kicsit a ketrecéből, így biztosítva neki tágabb mozgásteret, de ne hagyjuk felügyelet nélkül, mert bárhova elbújhat. Azt se felejtjük el, hogy szeret rágcslálni (bútorok, vezetékek)! A hörcsögmama akár 14 kölyköt is fialhat havonta! A hím egyáltalán nem foglalkozik kicsinyeivel. A kölykök 16 napig vannak anyjuk hasában. A kihordási idő alatt az anya fészket készít, és nagy élelmiszereket halmoz fel. A kicsinyek csupaszon és vakon születnek. Az anya nyalogatja, eteti és visszaviszi őket a fészekbe, ha megszőknek. A 10. napon kinyitják szemüket, 3 hetes korukban pedig már elég nagyok ahhoz, hogy egyedül is boldoguljanak, ettől kezdve anyjuk nem túrja meg többé őket a ketrecben.

Boo, az internetsztár

Néhány házi kedvencnek már több rajongója van az interneten, mint a legnépszerűbb színészeknek vagy énekeseknek. Például Boo valóságos internetes sztár. Csak a Facebookon több mint 14 millió rajongója van.

Mezei hörcsög

Elismerések

- Rockénekeshez a barátja:
 – Mikor kaptad azt a kis serleget?
 – Amikor elkezdtem énekelni.
 – És a nagyt?
 – Amikor abbahagytam!

Fél font

- Egy vidéki állomáson odalép egy skót a buszvezetőhöz:
 – Mennyiért visz be a városba?
 – Fél fontért.
 – És a csomagokat?
 – Azokért nem kell fizetni.
 – Jó. Akkor vigye be a csomagokat, én gyalog megyek.

Orvosi ügy

- Az orvost kérdezi a barátja:
 – Hova sietsz?
 – Képzeld, már két hete járok egy beteghez!
 – Szegény. És mi a baja?
 – Nem tud fizetni!

Fizikatanár

- Ki az abszolút fizikatanár?
 – ?
 – Aki így kezdi az órát: Hol volt, hol nem volt, volt egyszer 220 V.

Kamerák

- Két kamera van a háztetőn. Az egyik le-
 esik. Erre a másik?
 – Felvegyelek?

Jelentéktelen

- Ki az abszolút jelentéktelen ember?
 – ?
 – Akit kétszer kell megnézni, hogy egyszer észrevegyék.

Szemérmes

- Ki az abszolút szemérmes?
 – ?
 – Aki úgy lesüti a szemét, hogy odakozmál.

Kertész

- Ki az abszolút kertész?
 – ?
 – Aki addig locsolja a félcipőt, míg ki nem nő a szára!

Az első ebéd

- Sikerült a kis feleségednek az első ebéd elkészítése? – kérdezik az ifjú férjet.
 – Ne is kérdezzétek! Még a szakácskönyv is odaégett!

Nem mindig

- Mondja, maga mindig dadog?
 – Ne-nem, csak ha bebesz-élek.

Segítség!

- Két tükörtojás sül a serpenyőben. Azt mondja az egyik:
 – Hű, de meleg van, pajtás!
 Mire a másik:
 – Segítség! Egy beszélő tojás!

Oroszlánkölyök

- Az oroszlánkölyök a fa körül kerget egy embert. Az anyja mérgesen rászól:
 – Kisfiam, hányszor mondtam még, hogy ne játssz a vacsorával!?

Skót vicc

- Hogy osztja fel a skót rendőr a nagy tömeget?
 – ?
 – Elkezd kéregetni.

Színhagyomány

- Jean, mi ez a rúzsolt a gallérján?
 – Színhagyomány, uram!

Szerelem

- A szentjánosbogár legényt megkérdezi a papája:
 – Mi bajod van neked, fiam?
 – Miért, papa?
 – Úgy hallottam, hogy egy százwattos kör-
 tének udvarolsz!

Mit mond Petőfi Sándor, amikor forró vízbe dobja a dalait?

- ???
 – FORR A DALOM!

Milyen ásványtani kérdést tett fel Petőfi a baromfiudvarban?

- ???
 – Ej, mi a kő tyúkanyó?

1848. március 16-án Petőfi Sándor leül a Pilvax kávéházban egy asztalhoz. A pincér odamegy hozzá és megkérdezi:

- Petőfi úr! A szokásos unicumot hozhatom?
 – A fenét! Tegnap láthatta, milyen balhét csapok, ha részeg vagyok.

Mért volt szegény Petőfi Sándor?

- ???
 – Mert keveset keresett és sokat költött.

Változatos program

- A rendőr talál egy pingvint az utcán.
 – Vigye el az állatkertbe! – rendelkezik a rangidős tiszt. A rendőr másnap, oldalán a pingvinnel, megjelenik az őrszobában.
 – Mondtam, hogy vigye az állatkertbe! – szól rá a felettese.
 – Az állatkertbe? – vitatkozik a rendőr.
 – Ott tegnap voltunk, ma moziba me-
 gyünk!

Abszolút magas

- Ki az abszolút magas ember?
 – ?
 – Akin, ha végigszalad a hideg, a derekánál megáll pihenni!

Ha esik az eső...

- Jean, esik az eső?
 – Igen, uram.
 – Akkor vigye az aranyhalat sétálni!

Felesleges kérdés

- Mi az abszolút felesleges kérdés?
- ?
- A fáradt olajtól megkérdezni, hogy mennyit gyalogolt!

Kutyatulaj

- Látja, kisasszony, a kutyám annyit tud, mint én!
- Ejnye, pedig milyen okos állatnak látszik!

Állatkerti

- Tibike az apukájával az állatkertben sétál.
- Apu, miért van a zebrának fekete és fehér csíkja a szőrén? - kérdezi a gyerek.
- Mert még pizsamában van - válaszol az apa.

Kívánság

- A jószágos tündér találkozik egy rendőrrel:
- Helló, rendőr! Én vagyok a jószágos tündér, kívánhatsz egyet!
- Jó napot kívánok!

Öröm

- Jaj, anyu, úgy örülök, hogy nem Olaszországban születtem!
- Miért, kisfiam?
- Mert nem tudok olaszul!

Közúti

- Szigorított közúti ellenőrzést tart a rendőr. Megállít egy autót, és a sofőr elé tartja a szondát:
- Fújjon bele!
- Nem fújok! - tiltakozik a sofőr.
- Fújjon bele!
- Nem fújok!

- Ide hallgasson! Fújjon bele, mert ha én fújok bele, akkor garantáltan egy életre elveszíti a jogosítványát!

Gyerekszobai

- Te, Rudi, maradjunk egy fél óráig csendben! - indítványozza Pali a bátyjának.
- Miért?
- Ez idegesíti fel legjobban anyuékat!

A kis tudatlan

- A kis mezei egér először lát életében de-nevért.
- Gyorsan odahívja az anyját:
- Anyu, nézd, ott repül egy angyal!

Puszi

- Piri újságolja a barátnőjének:
- Jaj, úgy szaladtam az előbb! Képzeld, egy fiú meg akart csókolni! Mire a barátnő:
- És utolérted?

Hogy hívják...

- A spanyol tolvajt? - Lopez de Futasztán
- A kínai szakácsot? - Váj Ling
- A japán titkárnőt? - Ikuka Magacuki
- A hülye japánt? - Ikunuku
- A kopasz japánt? - Hayasima
- A japán agglegényt? - Maradoka Magamura
- A görög kártyást? - Namilesz Teosztasz
- Röntgen úr feleségét? - Röntgenné Ultra Ibolya
- A népi fertőtlenítőszert? - Folklór
- A görög szakácsot? - Szarakoszt
- A görög pincért? - Abrosz Tisztakosz
- Az arab ügyeletes orvost? - Koffein Ampullah
- A messziről jött hajléktalant? - Távcsoves
- Einstein gyerekeit? - Zweistein és Dreistein
- Az afrikai buszvezetőt? - Bus man
- Az álarcos rókaölyköt? - Zorróka
- A kigyúrt Ady Endrét? - Body Endre
- A kövér néger énekesnőt? - Whitney Houstonna
- Japán alkoholistát? - Iszike Magaszaki
- Lengyel kocsmárost? - Stanislaw Mikornyczyk

Híres anyukák

A világtörténelem leghíresebb anyukái:

Kolumbusz Kristóf anyja: Nem érdekel, mit fedeztél fel! Inkább tanulj meg írni!

Michelangelo anyja: Miért nem tudsz a falra firkálni, mint más normális gyerek?! Tudod te, milyen rohadt nehéz ezt az irkafirkát lemosni a plafonról?

Napóleon anyja: Jól van, ha nem a zubbonyodban rejtegeted a bizonyítványod, akkor mutasd a kezéd!

Abraham Lincoln anyja: Már megint ez a cylinder? Miért nem tudsz te is egy baseballsapkát hordani, mint más, normális gyerek?

Albert Einstein anyja: Atyám, hogy nézel ki ezen a fényképen?! Nem tudtál volna valamit csinálni a hajaddal? Zselé, hajformázó hab, akármi?

Thomas Alva Edison anyja: Persze, hogy büszke vagyok rád, hogy feltaláltad a villanykörtét! De most kapcsold le, és nyomás aludni!

Petőfi anyja: Méghogy kardozni, háborúzni?! Menj inkább a féleszű haverjaidkal Ki nevet a végén?-t játszani!

Arkhimédész anyja: Persze, fizika, mi?! Ha még egyszer kifröcskölöd a vizet a kádból, úgy szájbaváglak, hogy megemlegeted!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Minha nem okozott volna különösebb fejtörést idei 6. számunk nyereménykérdése, mivel sokan megfejtették, hogy a képen látható kilenc férfi egy meglehetősen hosszú és súlyos anakondát tart. Ezt a hatalmas kígyót az óriáskígyók királyának is nevezik, írta Kopunovity Dániel topolyai megfejtőnk. Így igaz. Tájainkon ilyen állattal nem találkozunk, Dél-Amerikában annál inkább. Dokumentumfilmekben, ismeretterjesztő kiadványokban gyakran szerepel. A világ legnagyobb tömegű, de nem a leghosszabb kígyófajta-

ja. Akár 250 kilogrammos és 10 méter hosszú is lehet!

A helyes választ beküldők közül a szerencse ezúttal a gunarasi **Acsai Dorinára**, a **Dóza György iskola hetedikes** tanulója mosolygott. A nyertesnek gratulálunk, nyereményét a jövő hónap elején postázzuk.

Újabb feladványunk a mellékelt fotóhoz kapcsolódik, s talán nem is olyan könnyű. A képen valami igencsak felnagyított változatban látható. Tudod-e, mi ez a valami? Ha nem tudod, kérj segítséget a biológiatanárodtól. És ha megvan a megfejtés, ne teketóriázz, küldd el címünknek legkésőbb **2018. március 21-éig!** Helyes válaszával könyvet nyerhetsz. Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük.

Hetvenéves az újvidéki balettiskola

Az újvidéki Szerb Nemzeti Színházban alkalmi koncerttel ünnepelte fennállásának 70. évfordulóját a balettiskola. A balettiskola berkeiből több ezer növendék került ki a hét évtized alatt.

Arany a magyaroknak, a szerbeknek

Az atlétika az egyik legelterjedtebb sportág a világon. A nagy versenyeken több számban osztanak érmeket és mindegyiknek megvan a maga nehézsége. Három fő csoport létezik: futó-, ugró- és dobószámok.

A Birminghamben nemrégiben véget ért fedett pályás atlétikai világ bajnokságon egy dobószámban, egészen pontosan súlylökésben szerzett aranyérmet **Márton Anita**. A 4 kilogrammos súlyt 19 méter 62 centiméteres távolságra lökte, ami elegendő volt ahhoz, hogy megszerezze Magyarország történetének első aranyérmét a világ bajnokságokon. Anita Szegeden született, és mivel **Eperjesi László** személyében vajdasági származású edzője van, gyakran megfordul Szerbiában. Előfordult, hogy Újvidéken edzőtáborozott, de Zentára is eljutott, 2010-ben például ő nyerte meg az 50. Magyar Szó atlétikai kupát. Olimpiai érme is van, mivel a harmadik helyen végzett 2016-ban Rio de Janeiróban, ahol 19 méter 87 centiméteres magyar csúcscot dobott. Idei célja, hogy életében először teljesítse a női súlylökésben álmhatárnak számító 20 métert, 2020-ban pedig olimpiai bajnok szeretne lenni Tokióban.

Nagy sikernek számít **Ivana Španović** aranyérme is az ugrószámok között: Birminghamben a jeles távolugró 6,96 méteres ugrással nyert. Ez Španović első világ bajnoki és egyben Szerbia első aranya a fedett pályás világ bajnokságon. (tnt)

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matiče srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs